

ZAKON O TURIZMU REPUBLIKE SRPSKE

Službeni glasnik Republike Srpske broj: 45/17 od 18.05.2017

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se oblici planiranja i razvoja turizma na teritoriji Republike Srpske, prava i obaveze turističkih subjekata, uslovi za obavljanje turističke djelatnosti, usluge u turizmu, promocija i unapređivanje turizma, podsticaji u turizmu, evidencija u turizmu, upravni nadzor, kao i druga pitanja od značaja za razvoj i unapređivanje turizma.

Osnovni pojmovi

Član 2.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetilaca nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako sa takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost,

2) turista je fizičko lice koje najmanje 24 sata boravi van mjesta svog prebivališta radi zadovoljavanja kulturnih, društvenih, socijalnih, istorijskih i drugih potreba, relaksacije i odmora, a bez svrhe sticanja dobiti,

3) korisnik turističke usluge je turista, putnik, potrošač ili drugo fizičko lice koje neposredno koristi usluge turističkih subjekata iz ovog zakona,

4) turistička destinacija je odredište turističkog putovanja koje svojom opremljenošću i formiranom turističkom infrastrukturom i suprastrukturom omogućava prihvata i boravak turista,

5) turistička infrastruktura su objekti za informisanje, odmor, snabdijevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, a pod tim se podrazumijevaju: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvata turista i posjetilaca, odmorišta pored puteva, objekti turizma na vodi, tereni za golf, teniski tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male vještačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno-rekreativne staze i putevi (trim-staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pješačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rijetkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo,

6) turistička suprastruktura su ugostiteljski objekti, kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko-rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu,

7) uzanse u turizmu su pravila kojima se uređuju poslovni običaji nastali iz ugovora o pružanju turističkih ili ugostiteljskih usluga, koje se primjenjuju ako su ih stranke ugovorile ili ako iz okolnosti proizlazi da su htjele njihovu primjenu, a koji se definišu u okviru komorskih udruženja subjekata u turizmu,

8) viša sila je spoljni događaj koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, a koji je svojim nastupanjem uticao na realizaciju turističkog paket-aranžmana,

9) prebukiranje je multiplikovanje broja potvrđenih rezervacija od pojedinih pružalaca usluga koji pružaju usluge smještaja ili turističkih (putničkih) agencija, a koje ima za posljedicu nepružanje usluge smještaja ili nepružanje usluge na ugovoreni način,

10) turistički paket-aranžman je ugovoreni posao koji podrazumijeva unaprijed utvrđenu kombinaciju od najmanje dvije pojedinačne usluge koje se sastoje od usluge prevoza, smještaja ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga, što čini cjelinu, a pružaju se u vremenu dužem od 24 sata ili uključuju bar jedno noćenje, te se kao takve prodaju po ukupnoj unaprijed utvrđenoj jedinstvenoj (paušalnoj) cijeni. Aranžman može obuhvatiti i druge turističke usluge koje nisu sporedne usluge prevoza i smještaja, odnosno prevoza i smještaja, a čine značajan dio ukupne cijene,

11) izlet je unaprijed pripremljena kombinacija dviju ili više turističkih usluga (prevoz i druge turističke usluge) u trajanju kraćem od 24 sata, i ne uključuje noćenje, a koje turistička (putnička) agencija nudi na prodaju po jedinstvenoj cijeni,

12) turistička grupa je organizovana grupa od deset ili više turista kojoj turistička (putnička) agencija po unaprijed utvrđenom programu pruža turističku uslugu,

13) turističke organizacije predstavljaju javne ustanove koje je osnovala Republika Srpska (u daljem tekstu: Republika) ili jedinica lokalne samouprave, a koje obavljaju javnu službu u oblasti promocije i unapređivanja turizma,

14) turistički proizvod je kompleksan i povezan sklop pojedinačnih fizičkih usluga i proizvoda iz različitih komercijalnih i nekomercijalnih domena koje turista, odnosno posjetilac konzumira za vrijeme turističkog putovanja,

15) domaći turizam podrazumijeva turistička putovanja i boravak domicilnog stanovništva (rezidenata) u različitim turističkim destinacijama unutar granica sopstvene zemlje,

16) receptivni turizam se odnosi na turiste nerezidente koji borave u Republici, odnosno Bosni i Hercegovini,

17) klaster čine geografski koncentrisane, međusobno povezane organizacije iz srodnih ili različitih djelatnosti koje se formalno ili neformalno udružuju radi jačanja pojedinačnih organizacija učesnika u klasteru i klastera kao cjeline,

18) evidencija u turizmu je jedinstvena, elektronska, centralna baza podataka o registrovanim ili evidentiranim subjektima koji obavljaju poslove iz oblasti turizma, a koji su registrovani ili evidentirani u skladu sa propisima, kao i o drugim podacima o turističkim subjektima koji se registruju ili evidentiraju u skladu sa ovim zakonom,

19) destinacijska menadžment organizacija je organizacija koja upravlja turističkom destinacijom – turističkim mjestom, kroz udruživanje više organizacija i interesnih grupa (turističke organizacije gradova/opština, subagenti, tur-operateri, hotelijeri i drugi javni i privatni subjekti) i

20) podsticajne mjere u turizmu predstavljaju finansijske i druge vrste podsticaja iz budžeta Republike Srpske turističkim subjektima radi realizacije programskih i projektnih zadataka u cilju unapređivanja turizma, kao i smanjenja troškova njihovog poslovanja.

(2) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Načela u turizmu

Član 3.

Uređenje odnosa u oblasti turizma zasniva se na načelima:

1) integralnog razvoja turizma i pratećih djelatnosti kao činilaca ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom obezbjeđuje sprovođenje međusobno usaglašenih planova i programa,

2) održivog razvoja turizma kao usklađenog sistema tehničko-tehnoloških, ekonomskih i društvenih aktivnosti, koji se zasniva na ekonomskom razvoju, očuvanju prirodnih i kulturnih dobara, očuvanju i razvoju jedinice lokalne samouprave,

3) povećanja efikasnosti i odgovornosti u oblasti korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređivanja turističkog prostora,

4) obezbjeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu,

5) partnerskog odnosa privatnog i javnog sektora i civilnog društva prilikom planiranja, oblikovanja i plasmana turističkog proizvoda na tržištu,

6) obezbjeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma,

7) sadržanim u Etičkom kodeksu u turizmu Svjetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija (UNWTO) i

8) planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma u skladu sa Strategijom razvoja turizma.

GLAVA II PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Oblici planiranja razvoja turizma

Član 4.

(1) Planiranje i razvoj turizma obuhvata donošenje strateških planova o budućem razvoju turističke privrede, proglašenje i održivo korišćenje turističkih prostora i mjesta.

(2) Planiranje u oblasti turizma zasniva se na principima integralnog razvoja turizma i ostalih komplementarnih djelatnosti, načelima održivog razvoja turizma, obezbjeđenja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu i obezbjeđenje jedinstvenog registra svih turističkih subjekata, kao i saradnje javnog i privatnog sektora u kreiranju turističkog proizvoda, uz osiguranje efikasnog korišćenja turističkog mjesta.

(3) Održivim turizmom smatra se svaki vid turizma koji doprinosi zaštiti životne sredine, socijalnom i ekonomskom integritetu i unapređivanju prirodnih, stvorenih i kulturnih vrijednosti na trajnoj osnovi.

Vrste planskih dokumenata

Član 5.

(1) Planska dokumenta u turizmu su:

- 1) Strategija razvoja turizma Republike Srpske,
- 2) Plan promocije turizma Republike Srpske,
- 3) Master plan,
- 4) Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave i
- 5) Program razvoja turističkog proizvoda.

(2) Planska dokumenta iz stava 1. t. 2), 3), 4) i 5) ovog člana moraju biti usaglašena sa Strategijom razvoja turizma Republike Srpske (u daljem tekstu: Strategija).

Strategija razvoja turizma Republike Srpske

Član 6.

- (1) Strategijom se određuju ciljevi planiranja i razvoja turizma u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem.
- (2) Strategija se donosi za period od najmanje pet godina.
- (3) Strategija sadrži:
  - 1) analizu postojećeg stanja i dosadašnjeg stepena razvoja turizma,
  - 2) uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja,
  - 3) ciljeve razvoja turizma,
  - 4) viziju razvoja turizma,
  - 5) izbor prioriternih turističkih proizvoda,
  - 6) izbor prioriternih turističkih destinacija,
  - 7) analizu uticaja na kulturno i prirodno nasljeđe,
  - 8) prijedlog politike razvoja turizma,
  - 9) prijedlog investicija i
  - 10) plan konkurentnosti.

Donošenje Strategije razvoja turizma Republike Srpske

Član 7.

- (1) Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).
- (2) U slučaju značajnijih promjena ekonomskih, socijalnih, ekoloških i drugih parametara za izradu Strategije, Narodna skupština Republike Srpske na prijedlog Vlade može donijeti novu strategiju na način i po postupku koji je predviđen za njeno donošenje i prije isteka roka propisanog u članu 6. stav 2. ovog zakona.
- (3) Ministarstvo trgovine i turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo) prati realizaciju Strategije o čemu jedanput godišnje izvještava Vladu i Narodnu skupštinu Republike Srpske.

Plan promocije turizma Republike Srpske

Član 8.

- (1) Plan promocije turizma Republike Srpske (u daljem tekstu: Plan promocije) donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (2) Turistička organizacija Republike Srpske izrađuje i podnosi Ministarstvu prijedlog Plana promocije.
- (3) Plan promocije sadrži istraživanje tržišta, identifikaciju ciljnih grupa – tržišta, pozicioniranje marketinškog programa i ostale bitne elemente za planiranje promocije turizma koji se definišu projektnim zadatkom.
- (4) Plan promocije se donosi za period od pet godina.
- (5) Turističke organizacije iz ovog zakona planiraju svoje promotivne aktivnosti u godišnjem programu rada u skladu sa Planom promocije.

Master plan

Član 9.

- (1) Master plan je kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument kojim se na osnovu Strategije utvrđuju ciljevi, programi i planovi razvoja turizma, koncept razvoja prostora u pogledu razmještaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mjere za njihovo sprovođenje, za određeni prostor od značaja za razvoj turizma, odnosno za prioriternu turističku destinaciju.

- (2) Master plan donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (3) Master plan sadrži tehničku ocjenu posmatranog područja, ukupnu procjenu kapaciteta turističke lokacije u okviru prostora, i saobraćajne mreže i procjenu ekonomske opravdanosti pojedinačnih i ukupnih investicija i ostale bitne elemente za planiranje razvoja turizma koji se posebno definišu projektnim zadatkom.
- (4) Master plan se donosi za područja definisana Strategijom.
- (5) Ministarstvo prati realizaciju Master plana i o tome jedanput godišnje izvještava Vladu.

Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave

Član 10.

- (1) Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave je planski dokument kojim se bliže određuje razvoj prioritetnih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom.
- (2) Strategiju razvoja turizma jedinice lokalne samouprave donosi skupština jedinice lokalne samouprave uz aktivno učešće svih turističkih subjekata na području jedinice lokalne samouprave.
- (3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, nije potrebno donositi posebnu Strategiju razvoja turizma jedinice lokalne samouprave ukoliko je na nivou jedinice lokalne samouprave usvojen strateški dokument u kojem je planski tretiran turizam, kao posebna privredna djelatnost.
- (4) Gradska, odnosno opštinska uprava prati realizaciju Strategije razvoja turizma jedinice lokalne samouprave i o tome izvještava skupštinu jedinice lokalne samouprave.

Program razvoja turističkog proizvoda

Član 11.

- (1) Program razvoja turističkog proizvoda je planski dokument kojim se bliže određuje razvoj prioritetnih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom.
- (2) Program razvoja turističkog proizvoda donosi Ministarstvo, na osnovu prijedloga Turističke organizacije Republike Srpske.

Koncesije u turizmu

Član 12.

- (1) Koncesije u oblasti turizma dodjeljuju se radi korišćenja javnog dobra, prirodnog bogatstva ili dobra u opštoj upotrebi koje je pogodno za izgradnju objekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture, i to za:
  - 1) izgradnju skijališta u skladu sa posebnim zakonom kojim je uređena oblast pružanja usluga na skijalištu,
  - 2) izgradnju ugostiteljskih objekata za smještaj, ishranu i piće,
  - 3) izgradnju kupališta, bazena i velnes objekata,
  - 4) izgradnju tematskih parkova i
  - 5) izgradnju objekata turizma na vodi i objekata za pružanje turističkih usluga sa sportsko-rekreativnim aktivnostima.

(2) Na pitanja sprovođenja postupka iz stava 1. ovog člana, perioda korišćenja koncesije i određivanje koncesione naknade primjenjuje se zakon kojim je uređeno pitanje dodjele koncesije u Republici.

(3) Prilikom planiranja, izgradnje, rekonstrukcije i adaptacije objekata turističke infrastrukture potrebno je voditi računa o postizanju neutralnosti degradacije zemljišta u skladu sa Konvencijom Ujedinjenih nacija za borbu protiv dezertifikacije UNCCD.

Turističko mjesto

Član 13.

(1) Turističko mjesto je organizaciona i funkcionalna cjelina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrijednostima, kulturnim dobrima, znamenitostima od značaja za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista na području jedinice lokalne samouprave (grad ili opština).

(2) Ministarstvo proglašava područje jedinice lokalne samouprave za turističko mjesto na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih statističkih pokazatelja u turizmu.

(3) Ministar trgovine i turizma (u daljem tekstu: ministar) pravilnikom razrađuje uslove za proglašavanje turističkog mjesta.

Komisija za kategorizaciju turističkog mjesta

Član 14.

(1) Ministar rješenjem imenuje Komisiju za proglašenje turističkog mjesta.

(2) Pri imenovanju Komisije iz stava 1. ovog člana vodiće se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba pola.

(3) Komisija iz stava 1. ovog člana sačinjava zapisnik o svom radu i dostavlja ga ministru sa prijedlogom rješenja.

(4) Ministar, na prijedlog Komisije, donosi rješenje o proglašenju područja jedinice lokalne samouprave, kao turističkog mjesta.

(5) Rješenje iz stava 4. ovog člana podliježe reviziji nakon isteka roka od pet godina od dana njegovog donošenja.

(6) Ministarstvo po službenoj dužnosti vodi računa o isteku roka iz stava 5. ovog člana.

(7) Rješenje iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

GLAVA III

TURISTIČKA DJELATNOST I TURISTIČKI SUBJEKTI

Turistička djelatnost

Član 15.

(1) Turistička djelatnost je, u smislu ovog zakona, pružanje usluga turističkih agencija, usluga turističkih profesija (turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator) i pružanje drugih usluga u skladu sa ovim zakonom.

(2) Turistička djelatnost iz stava 1. ovog člana obavlja se u skladu sa ovim zakonom, kao i u skladu sa dobrim poslovnim običajima i uzansama koje se utvrđuju u okviru udruženja turističkih subjekata pri Privrednoj komori Republike Srpske.

Subjekti koji mogu obavljati turističku djelatnost

Član 16.

(1) Turističku djelatnost obavljaju privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja za pružanje tih usluga nisu registrovani kao preduzetnici (u daljem tekstu: turistički subjekti).

(2) Pod uslovima propisanim ovim zakonom pojedine vrste turističkih usluga mogu pružati i:

- 1) subjekti koji upravljaju zaštićenim područjem i
- 2) udruženja.
- (3) Turistički subjekti iz st. 1. i 2. ovog člana dužni su da:
  - 1) posluju u skladu sa odredbama ovog zakona i poslovnih običaja,
  - 2) na ulazu u poslovni prostor vidno istaknu poslovno ime i radno vrijeme, kao i da se pridržavaju utvrđenog radnog vremena u svome poslovanju,
  - 3) objave uslove i cijenu svake pojedinačne usluge i pridržavaju se utvrđenih cijena,
  - 4) u okviru turističkog objekta utvrde i naplate istu cijenu za pruženu uslugu domaćim i stranim korisnicima turističkih usluga i
  - 5) za svaku izvršenu uslugu izdaju korisniku turističke usluge odgovarajući račun.

Uslovi za obavljanje turističke djelatnosti

Član 17.

(1) Turistički subjekt za obavljanje turističke djelatnosti mora da obezbijedi prostor, uređaje i opremu, kao i uslove u pogledu zaposlenih lica, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Turistički subjekt organizovan kao privredno društvo može da počne sa obavljanjem djelatnosti, da obavlja djelatnost i da mijenja uslove njenog obavljanja kada se kod nadležnog suda registruje za obavljanje turističke djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(3) Turistički subjekt organizovan kao preduzetnik može da počne sa obavljanjem djelatnosti, da obavlja djelatnost i da mijenja uslove njenog obavljanja kada od nadležnog organa jedinice lokalne samouprave dobije rješenje o registraciji preduzetnika u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje zanatsko-preduzetničke djelatnosti.

(4) Nadležni organi iz st. 2. i 3. ovog člana u postupku izdavanja rješenja iz st. 2. i 3. ovog člana ne provjeravaju pravni osnov korišćenja poslovnog prostora.

(5) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Odgovornost turističkog subjekta

Član 18.

Turistički subjekt je odgovoran za štetu prouzrokovanu trećim licima u slučaju neispunjavanja uslova iz člana 17. stav 1. ovog zakona u skladu sa opštim pravilima odgovornosti za štetu propisanim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Period obavljanja turističke djelatnosti

Član 19.

(1) Turistički subjekt posluje tokom cijele godine ili sezonski.

(2) Turistički subjekt utvrđuje period poslovanja iz stava 1. ovog člana za svaki objekat posebno i o tome obavještava nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

GLAVA IV TURISTIČKE (PUTNIČKE) AGENCIJE

Turističke agencije – pojam

Član 20.

(1) Poslovima turističkih (putničkih) agencija (u daljem tekstu: agencija), u smislu ovog zakona, smatra se organizovanje, prodaja i sprovođenje turističkih paket-aranžmana, ekskurzija, izleta i ostalih oblika putovanja, kao i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu, radi sticanja dobiti.

(2) Poslove agencije može da obavlja privredno društvo ili preduzetnik upisan u odgovarajući registar u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata, odnosno preduzetnička djelatnost, kao i u skladu sa ovim zakonom.

Poslovno ime turističke agencije

Član 21.

(1) Poslovno ime agencije kao bližu oznaku djelatnosti obavezno sadrži i riječi: „turistička agencija“.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, poslovno ime agencije kao bližu oznaku djelatnosti može sadržavati i riječi: „putnička agencija“.

(3) Osim naziva iz st. 1. i 2. ovog člana, poslovno ime agencije može sadržavati i uobičajene nazive u turističkom poslovanju kao što su: „tours, travel“ i slično.

Poslovi koje obavlja turistička agencija

Član 22.

Poslovima agencije, u smislu ovog zakona, smatraju se:

1) organizovanje, prodaja i sprovođenje turističkog paket-aranžmana ili izleta u zemlji i inostranstvu,

2) organizovanje i realizovanje putovanja učenika i studenata u inostranstvo radi učenja stranog jezika ili stručnog usavršavanja sa mogućnošću obavljanja privremenih i povremenih poslova,

3) ponude i prodaje turističkih putovanja iz t. 1) i 2) ovog člana,

4) ponude, prodaje i posredovanja u prodaji turističkih putovanja prihvata i prevoza putnika (transfer),

5) organizovanje izleta, turističkih razgledanja, zabavnih programa i slično, kao i posredovanja u organizovanju skupova, sajmova, manifestacija i sportskih priredbi,

6) pružanja, odnosno posredovanja u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratilaca, lokalnih turističkih vodiča i turističkih animatora,

7) pribavljanja putnih isprava, rezervacije i prodaje putnih karata u ime i za račun domaćih i stranih prevoznika,

8) rezervacije i prodaje turističkih, ugostiteljskih i drugih usluga koje su u vezi sa putovanjem i boravkom korisnika turističkih usluga,

9) posredovanja u pružanju usluga smještaja i ishrane u apartmanima, kućama za odmor, sobama za iznajmljivanje i ugostiteljskim uslugama na selu,

10) posredovanja u prodaji specifičnih turističkih usluga,

11) posredovanja u iznajmljivanju vozila korisnicima turističkih usluga,

12) rezervacije i prodaje karata za sportske, kulturne i druge priredbe i manifestacije, zastupanja u osiguranju korisnika turističkih usluga i prtljaga u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje, prodaja turističkih publikacija,

13) zamjene strane valute (mjenjačke poslove), posredovanje u prodaji polisa za osiguranje korisnika turističke usluge i prtljaga,

14) pružanje turističkih informacija i objavljivanje promotivnih materijala i

15) drugi poslovi uobičajeni u turističkom prometu.

Poslovni prostor turističke agencije

Član 23.

(1) Za obavljanje djelatnosti agencija mora raspolagati poslovnim prostorom koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, kao i druge propisane uslove, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Poslovni prostor iz stava 1. ovog člana predstavlja posebnu građevinsku cjelinu u odnosu na druge poslovne prostore u istom građevinskom objektu.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, poslovni prostor agencije ne mora predstavljati posebnu građevinsku cjelinu ukoliko se takav prostor nalazi u okviru tržnih centara, sajamskih prostora, u sklopu autobuskih, željezničkih stanica, aerodromskih terminala i u holu ugostiteljskog objekta za smještaj vrste hotel.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, agencija koja neposredno pruža usluge korisniku turističke usluge posredstvom interneta u skladu sa ovim zakonom i propisima kojim se uređuje oblast elektronskog poslovanja, usluge može pružati u stambenom prostoru u mjestu prebivališta lica ovlašćenog za zastupanje agencije.

(5) Agencija iz stava 4. ovog člana dužna je da u poslovanju primjenjuje odredbe posebnog propisa kojim se uređuje zaštita potrošača u dijelu koji se odnosi na sklapanje ugovora na daljinu i da pored lica ovlašćenog za zastupanje agencije ima zaposleno najviše još jedno lice.

(6) Ministar pravilnikom propisuje uslove koji se odnose na uređenje prostora i opremu agencije.

Način prodaje i obračun turističkog paket-aranžmana

Član 24.

(1) Agencija prodaje turistički paket-aranžman kao kombinaciju dviju ili više usluga po jedinstvenoj cijeni.

(2) Izdvojeni obračun ili naplata pojedinačnih usluga istog turističkog aranžmana ne oslobađa agenciju od obaveze iz stava 1. ovog člana.

Obaveze turističke agencije

Član 25.

Agencija je obavezna da:

1) donese opšte uslove putovanja i program putovanja,

2) preduzme radnje koju su propisane zakonom kojim su uređena prava potrošača u Republici (predugovorno obavještanje, zaključivanje ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o organizaciji putovanja) i ostale obaveze po tom zakonu),

3) obezbijedi jemstvo za obavljanje poslova iz člana 34. ovog zakona i o istom upozna korisnika turističke usluge,

- 4) se pridržava utvrđenih cijena i sadržaja pojedinačnih usluga (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo), te svih uslova navedenih u opštim uslovima putovanja, programu putovanja i ugovoru i u svim poslovima iz člana 22. ovog zakona postupa sa pažnjom dobrog privrednika,
- 5) nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je povjerio izvršenje usluga iz tog programa putovanja,
- 6) u slučaju otkaza putovanja korisnicima turističke usluge blagovremeno izvrši vraćanje uplaćenih sredstava,
- 7) obezbijedi smještaj za vrijeme trajanja ugovorenog putovanja,
- 8) obezbijedi povratak korisnika turističke usluge na odredište,
- 9) vodi računa da korisnici turističke usluge ne budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja,
- 10) dnevno vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja,
- 11) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mjestu poslovanja u kom obavlja djelatnost na vidnom mjestu istakne licencu za obavljanje poslova turističke agencije (u daljem tekstu: licenca),
- 12) ponudi korisniku turističke usluge osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja, povrede, smrti, oštećenja ili gubitka prtljaga, dobrovoljno zdravstveno osiguranje za vrijeme putovanja i boravka u inostranstvu, te osiguranje od otkaza putovanja,
- 13) angažuje tokom putovanja, na jeziku grupe za koju se aranžman realizuje, najmanje jednog turističkog vodiča ili turističkog pratioca za grupu od deset do 50 korisnika turističke usluge, te najmanje jednog na svakih sljedećih 50 korisnika turističkih usluga, odnosno najmanje jednog turističkog vodiča ili turističkog pratioca na svaki dvospratni autobus,
- 14) koristi usluge ovlašćenog turističkog vodiča i turističkog pratioca,
- 15) za cjelokupno vrijeme trajanja turističkog putovanja omogući korisniku turističke usluge jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija,
- 16) kao poslovnu tajnu čuva podatke o korisniku turističke usluge, koje ne može dostavljati drugom licu bez njegovog izričitog odobrenja,
- 17) svaku promjenu registrovanog podatka o sjedištu, poslovnoj jedinici, odnosno izdvojenoj poslovnoj prostoriji prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promjene,
- 18) objavi uslove, sadržaj i cijenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cijena i
- 19) u svim reklamnim i promotivnim materijalima, kao i u svim poslovnim dokumentima vidljivo naznači poslovno ime i sjedište, te identifikacioni broj.

Opšti uslovi putovanja

Član 26.

(1) U opštim uslovima putovanja korisniku turističke usluge neposredno se pojašnjavaju prava i obaveze agencije i korisnika turističke usluge u realizaciji organizacije turističkog putovanja u skladu sa zakonom kojim su uređena prava potrošača u Republici i obligacioni odnosi, kao i prava i obaveze prilikom obavljanja ostalih poslova agencije iz člana 22. ovog zakona, ukoliko ih agencija obavlja.

(2) Opšti uslovi putovanja sadrže najmanje:

1) pravo agencije na naknadu učinjenih troškova ako je korisnik turističke usluge odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbjeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vrijeme zaključenja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor,

2) pravo korisnika turističke usluge na naknadu učinjenih troškova kada je obezbijedio odgovarajuću zamjenu ili je zamjenu našla agencija,

3) odgovornost agencije kada izvršenje usluga povjeri trećim licima,

- 4) prava korisnika turističke usluge za slučaj otkaza putovanja,
  - 5) uslove za izmjenu ugovorene cijene putovanja,
  - 6) informaciju o sadržaju jemstva za osiguranje od odgovornosti za pričinjenu štetu korisniku turističke usluge i
  - 7) pojašnjenje postupka, rokove i obaveze agencije u vezi sa reklamacijom korisnika turističke usluge zbog otkaza putovanja, neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja.
- (3) Agencija je dužna opšte uslove putovanja staviti na raspolaganje korisnicima turističkih usluga.

Program putovanja

Član 27.

Za realizaciju pojedinačnog turističkog paket-aranžmana ili izleta agencija je dužna da izradi program putovanja u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj), a koji mora da sadrži:

- 1) poslovno ime i sjedište agencije,
- 2) broj i datum izdavanja licence,
- 3) mjesto, datum i vrijeme početka i završetka putovanja (odredište), opis plana putovanja (itinerer), opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak organizovan u dijelovima, odnosno ukupan broj dana i noćenja,
- 4) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi prilikom realizacije putovanja,
- 5) podatke o smještajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima), odnosno podatke o opremljenosti smještajne jedinice (soba, apartman, studio), opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike,
- 6) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja,
- 7) broj, vrstu i način usluživanja obroka kao karakteristike jela i ishrane,
- 8) ukupnu cijenu putovanja i usluge koje su obuhvaćene tom cijenom,
- 9) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cijenu putovanja (pristajanje, ukrcavanje, takse u pristaništima i na aerodromima, boravišne takse i slično),
- 10) način i dinamiku plaćanja putovanja,
- 11) posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza) i
- 12) minimalni broj korisnika turističke usluge, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za njihovo obavještanje za slučaj otkazivanja putovanja.

Uručivanje programa putovanja

Član 28.

(1) Agencija je dužna da program putovanja uruči korisniku turističke usluge neposredno ili elektronskim putem prije zaključivanja ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o organizaciji putovanja).

(2) Korisnik turističke usluge svojim potpisom neposredno ili elektronskim putem potvrđuje prijem programa putovanja.

Ugovor o turističkom paket-aranžmanu i ugovor

o izvođenju ekskurzije

Član 29.

(1) Sadržaj, prava i obaveze agencije i korisnika turističke usluge u ugovoru o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o organizaciji putovanja), kao i u drugim ugovorima u agencijskom poslovanju, propisani su zakonom kojim su uređena prava potrošača u Republici i obligacioni odnosi.

(2) Izuzetno, u slučaju organizacije grupnih školskih putovanja kao što su: učeničke, đачke i studentske ekskurzije, agencija je obavezna da zaključi ugovor o organizaciji ekskurzije sa vaspitno-obrazovnom ustanovom u čije ime se organizuje ekskurzija.

(3) Ugovor iz stava 2. ovog člana sadrži sve elemente ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o organizaciji putovanja), s tim da korisnici usluga grupnog putovanja (učenici, đaci i studenti) imaju ista prava i obaveze kao i korisnici turističkih usluga iz turističkog paket-aranžmana prema zakonu kojim je uređena zaštita potrošača u Republici i zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi.

(4) Korisnici usluga grupnog putovanja (učenici, đaci i studenti) na osnovu ugovora iz stava 2. ovog člana ostvaruju sva prava koja korisnicima turističkih usluga pripadaju na osnovu ovog zakona.

(5) Uz ugovor iz stava 2. ovog člana obavezno se prilaže spisak korisnika usluga grupnog putovanja ovjeren od odgovornog lica vaspitno-obrazovne ustanove.

(6) Prije zaključivanja ugovora o organizaciji ekskurzije potrebno je pribaviti pismenu saglasnost roditelja, odnosno staratelja svih korisnika usluga grupnog putovanja iz stava 4. ovog člana.

(7) Ugovori iz st. 1. i 2. ovog člana moraju biti sačinjeni na jednom od jezika konstitutivnih naroda u BiH.

(8) Izuzetno od stava 7. ovog člana, ugovori i dokumentacija mogu biti na stranom jeziku, ali je agencija dužna da obezbijedi njihov prevod ovjeren od ovlašćenog lica.

(9) Ministar u saradnji sa ministrom prosvjete i kulture pravilnikom propisuje oblik i sadržaj ugovora o organizovanju ekskurzije.

Ugovor o subagenturi – posrednički ugovor o putovanju

Član 30.

(1) Agencija može samo prodavati ili nuditi na prodaju turistički paket-aranžman ili izlet druge agencije u svojstvu organizatora turističkog putovanja, na osnovu ugovora o subagenturi, odnosno posredničkog ugovora o putovanju.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana agencija je dužna da u programu putovanja i u ugovoru zaključenim sa korisnikom turističke usluge naznači svojstvo u kome nastupa, navede poslovno ime i broj licence agencije u svojstvu organizatora turističkog putovanja, kao i da korisniku turističke usluge stavi na raspolaganje program i opšte uslove agencije u svojstvu organizatora turističkog putovanja u pisanoj formi.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana agencija je dužna da prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i agencija u svojstvu organizatora putovanja.

(4) U pogledu ostalih prava i obaveza iz ugovora o subagenturi, odnosno posredničkog ugovora o putovanju shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima su uređeni obligacioni odnosi.

Obaveze agencije u slučaju otkaza turističkog paket-aranžmana i oslobađanje od odgovornosti agencije

Član 31.

(1) U slučaju da agencija otkáže turistički paket-aranžman ili izlet, agencija je dužna da korisniku turističke usluge vrati uplaćena sredstva za otkazano putovanje u skladu sa zakonom kojim su uređena prava potrošača u Republici i obligacioni odnosi.

(2) Agencija nije odgovorna korisniku turističke usluge za nastalu štetu ako:

1) je utvrđeno da su propusti u neispunjavanju ugovornih usluga krivica korisnika turističke usluge i

2) su propusti nastali djelovanjem više sile ili nekim drugim događajem koje organizator turističkog putovanja nije mogao da predvidi ili otkloni i pored profesionalne pažnje, a u to se ne ubraja prebukiranje.

Obaveze turističke agencije prilikom pružanja usluga prevoza

Član 32.

(1) Agencija je obavezna da prevoz korisnika turističkih usluga obavlja sopstvenim prevoznim sredstvima ili prevoznim sredstvima u vlasništvu drugih prevoznika registrovanih za obavljanje djelatnosti prevoza putnika.

(2) Kada agencija obavlja prevoz korisnika turističke usluge prevoznim sredstvima u vlasništvu drugih prevoznika, obavezna je da sačini ugovor o međusobnim pravima i obavezama.

(3) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na prevozna sredstva kojima se obavlja linijski prevoz putnika iz mjesta polaska i dolaska do odredišta i nazad u skladu sa propisima iz oblasti saobraćaja.

Uslovi za rad turističke agencije

Član 33.

(1) Poslove agencije može da obavlja privredno društvo ili preduzetnik koji ima obezbijeđeno jemstvo, odnosno garanciju u skladu sa ovim zakonom i u svakom poslovnom prostoru, odnosno mjestu poslovanja u kojem neposredno obavlja poslove iz člana 22. ovog zakona ima zaposlena najmanje dva lica u punom radnom vremenu, od kojih jedno lice sa:

1) završenim prvim ciklusom visokog obrazovanja sa ostvarenih najmanje 180 ESTS bodova ili ekvivalentom,

2) najmanje dvije godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u agenciji ili na drugim poslovima u turizmu i

3) znanjem najmanje jednog stranog jezika na nivou B2, C1 ili C2 zajedničkog evropskog referentnog okvira za jezike (CEF).

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana agencija koja se u svom poslovanju bavi organizacijom i sprovođenjem sopstvenih turističkih paket-aranžmana ili izleta na području Republike, odnosno Bosne i Hercegovine, neposredno ih prodaje ili nudi na prodaju korisnicima turističkih usluga (rezidentima ili nerezidentima), odnosno obavlja poslove iz člana 22. ovog zakona koji se odnose isključivo na receptivni ili domaći turizam, može da obavlja te poslove kao privredno društvo ili preduzetnik ako obezbijedi jemstvo, odnosno garanciju u skladu sa ovim zakonom i ukoliko u svakom poslovnom prostoru, odnosno mjestu poslovanja u kojem neposredno obavlja poslove iz člana 22. ovog zakona ima zaposleno najmanje jedno lice u punom radnom vremenu sa najmanje srednjom stručnom spremom u četvorogodišnjem trajanju.

Jemstvo za obavljanje poslova turističke agencije

Član 34.

(1) Agencija iz člana 33. stav 1. ovog zakona dužna je da obezbijedi jemstvo za obavljanje poslova u obliku neopozive, bezuslovne i na prvi poziv plative bankarske garancije ili polise osiguravajućeg društva sa limitom odgovornosti do 50.000 KM.

(2) Agencija iz člana 33. stav 2. ovog zakona dužna je da obezbijedi jemstvo za obavljanje poslova u obliku neopozive, bezuslovne i na prvi poziv plative bankarske garancije ili polise osiguravajućeg društva sa limitom odgovornosti do 10.000 KM.

(3) Jemstvo iz st. 1. i 2. ovog člana se obezbjeđuje radi naknade korisniku turističke usluge:

1) plaćene cijene putovanja ako zbog platne nemogućnosti ili stečaja agencije izostanu usluge putovanja,

2) naknade troškova koji su nastali zbog platne nemogućnosti ili stečaja agencije da izmiri troškove nužnog smještaja, ishrane i povratka korisnika turističke usluge u mjesto polaska i

3) naknadu štete koja se prouzrokuje korisniku turističke usluge neispunjenjem, djelimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza agencije koje su određene ugovorom o turističkom paket-aranžmanu i programom putovanja.

(4) Agencija je dužna da jemstvo za organizaciju putovanja posjeduje za sve vrijeme trajanja licence.

(5) Bankarsku garanciju agenciji kao nalogodavcu izdaje banka kao garant.

(6) Bankarska garancija mora da sadrži klauzulu „bez prigovora“ ili „naplativa na prvi poziv“.

(7) Ugovarač osiguranja od odgovornosti je agencija.

(8) U bankovnoj garanciji i polisi osiguranja moraju biti naznačeni osigurani rizici iz stava 3. ovog člana.

Bankovna garancija za izvođenje ekskurzije

Član 35.

(1) Za organizaciju grupnih školskih putovanja kao što su učeničke, đачke i studentske ekskurzije, pored jemstva iz člana 34. ovog zakona, agencija je obavezna da obezbijedi posebnu bankovnu garanciju u najmanjoj vrijednosti polovine ukupne cijene koštanja ekskurzije utvrđene ugovorom iz člana 29. stav 2. ovog zakona.

(2) Garancija iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje se radi naknade štete u svim slučajevima iz člana 34. stav 3. ovog zakona.

(3) Na sva pitanja u vezi sa izdavanjem bankovne garancije iz stava 1. ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 34. st. 5, 6. i 8. ovog zakona.

Korisnik jemstva i garancije

Član 36.

(1) Korisnik jemstva i garancije iz čl. 34. i 35. ovog zakona je korisnik turističke usluge ili drugo lice koje u skladu sa zakonom ima pravo na naknadu troškova ili štete, u slučaju:

1) kada je platio cijenu putovanja i izmirio troškove nužnog smještaja, ishrane i povratka sa putovanja u mjesto polaska u zemlji i inostranstvu i

2) neispunjenja, djelimičnog ispunjenja ili neurednog ispunjenja obaveza agencije koje su određene opštim uslovima putovanja i programom putovanja.

(2) Obezbijeđenim jemstvom, odnosno garancijom ne mogu se ograničiti prava lica iz stava 1. ovog člana na naknadu troškova ili štete.

Licenca za obavljanje poslova turističke agencije

Član 37.

(1) Agencije iz člana 33. ovog zakona dužne su da nakon pribavljanja rješenja iz člana 17. ovog zakona od Ministarstva pribave dozvolu za rad, odnosno licencu.

(2) U postupku izdavanja licence Ministarstvo utvrđuje da li je agencija registrovana za obavljanje turističke djelatnosti kod nadležnog suda ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, odnosno da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona koji se odnose na uslove za zaposlene, obezbjeđenje jemstva, uslove za izricanje zaštitnih mjera protiv odgovornog lica organizatora turističkog putovanja, i drugi uslovi za rad agencije koji se tiču solventnosti i kvaliteta rada agencije, u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(3) Uz zahtjev za izdavanje licence, potrebno je dostaviti sljedeću dokumentaciju:

1) dokaz o upisu u registar poslovnih subjekata ili registar preduzetnika,

2) potvrdu nadležnog suda da nad agencijom koja je organizovana kao privredno društvo nije otvoren postupak stečaja ili likvidacije,

3) potvrdu nadležnog suda da agenciji nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti, niti je odgovornom licu u agenciji izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti,

4) rješenje Poreske uprave Republike Srpske o određivanju jedinstvenog identifikacionog broja ili uvjerenje Uprave za indirektno oporezivanje o određivanju PDV broja,

5) odluku o osnivanju poslovne jedinice (kopija opšteg akta putničke agencije ili izvod iz tog akta) ukoliko agencija obavljanja djelatnost izvan sjedišta,

6) adrese poslovnih jedinica, odnosno izdvojenih poslovnih prostorija, ukoliko agencija obavlja djelatnost izvan sjedišta,

7) dokaz o ispunjenosti zakonskih uslova u pogledu zaposlenih u agenciji, a to podrazumijeva:

1. kopiju diplome ili uvjerenja o stečenoj stručnoj spremi,

2. uvjerenje, odnosno potvrdu o radnom iskustvu i ovjerenu kopiju radne knjižice i

3. uvjerenje, odnosno potvrdu o znanju stranog jezika ili ovjerenu kopiju diplome o završenom školovanju na stranom jeziku,

8) potvrdu, odnosno uvjerenje Poreske uprave Republike Srpske o registraciji obveznika doprinosa obaveznog osiguranja,

9) ovjerene i od odgovornog lica agencije potpisane opšte uslove putovanja i

10) dokaz o posjedovanju jemstva iz člana 34. ovog zakona.

(4) U slučaju iz člana 23. stav 4. ovog zakona, uz zahtjev za izdavanje licence, potrebno je dostaviti dokumentaciju iz stava 3. t. 1), 2), 3), 4), 8), 9) i 10) ovog člana.

Izdavanje licence, odbijanje zahtjeva za izdavanje licence i revizija licence

Član 38.

(1) Ministarstvo izdaje licencu u formi rješenja najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahtjeva agencije.

(2) Licenca sadrži: puno poslovno ime agencije, matični broj, sjedište agencije i identifikacioni kod agencije.

(3) Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje licence ako:

1) se utvrdi da je zahtjev podnesen od agencije kojoj je u periodu od četiri godine, računajući od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje licence, bila oduzeta licence,

2) su osnivači, odnosno odgovorna lica agencije ili lica koja nakon osnivanja pristupe agenciji, fizička lica koja su direktno ili indirektno imala kontrolno učešće u kapitalu agencije kojoj je oduzeta i

3) su osnivači, odnosno odgovorna lica agencije ili lica koja nakon osnivanja pristupe agenciji, fizička lica koja su u periodu od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za izdavanje licence kažnjena za prekršaj iz oblasti privrede i

4) nisu ispunjeni ostali uslovi za izdavanje licence iz člana 37. stav 3. ovog zakona.

(4) Licenca iz stava 1. ovog člana podliježe reviziji nakon isteka roka od četiri godine od dana njenog dostavljanja agenciji.

(5) Ministarstvo po službenoj dužnosti vodi računa o isteku roka iz stava 4. ovog člana.

(6) U postupku revizije licence Ministarstvo po službenoj dužnosti pribavlja dokumentaciju iz člana 37. stav 3. t. 1), 4) i 8) ovog zakona.

(7) U postupku revizije licence agencija dostavlja dokumentaciju iz člana 37. t. 2), 3), 7), 9) i 10) ovog zakona i sljedeća dokumenta:

1) ovjeren i potpisan spisak realizovanih turističkih putovanja, turističkih paket-aranžmana, ekskurzija, izleta, odnosno izvršenih drugih poslova iz člana 22. t. 2) do 15) ovog zakona koje je agencija obavljala u periodu od trenutka izdavanja licence do trenutka pokretanja postupka revizije licence i

2) izvod iz evidencije prodatih turističkih putovanja iz člana 25. stav 1. tačka 11) ovog zakona.

(8) Licenca iz stava 1. ovog člana je konačna i protiv nje nije dozvoljena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(9) Podnosilac zahtjeva za izdavanje licence snosi troškove postupka i troškovi se plaćaju prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje licence.

(10) Troškovi postupka iz stava 9. ovog člana uplaćuju se u korist budžeta Republike.

(11) Na sva pitanja koja se odnose na postupak izdavanja licenci koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

(12) Ministar pravilnikom propisuje oblik i sadržaj identifikacionog koda agencije.

Prestanak važenja licence

Član 39.

(1) Licenca prestaje da važi:

1) istekom perioda određenog za reviziju,

2) na osnovu zahtjeva agencije,

3) oduzimanjem licence i

4) podjelom agencije na dva ili više društva ili prestankom postojanja agencije u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva i obavljanje preduzetničke djelatnosti.

(2) Rješenje o prestanku važenja licence donosi ministar.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Oduzimanje licence

Član 40.

(1) Ministar donosi rješenje o oduzimanju licence agenciji ako se nakon izdavanja licence u postupku inspekcijskog pregleda ili revizije licence utvrdi:

1) da je agencija prestala da ispunjava uslove iz čl. 17. i 33. ovog zakona,

2) da agencija za vrijeme važenja licence posluje bez važećeg jemstva iz člana 34. ovog zakona,

3) da agencija za vrijeme važenja licence organizuje izvođenje ekscurzija, a bez obezbjeđenja bankarske garancije iz člana 35. ovog zakona,

4) da agencija nudi ili prodaje programe putovanja bez zaključenog ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o organizaciji putovanja) ili bez ugovora o organizaciji ekscurzije iz člana 29. zakona, odnosno bez ugovora o subagenturi – posredničkog ugovora o putovanju iz člana 30. ovog zakona,

5) da je agenciji u periodu važenja licence dva puta u roku od godinu dana izrečena novčana kazna za prekršaj zbog neizvršavanja obaveza iz čl. 25, 26, 27. i 32. ovog zakona,

6) da je licenca izdata na osnovu neistinitih podataka ili falsifikovanih dokumenata,

7) da je agencija otkazala putovanje, a korisnicima turističke usluge u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava i

8) da agencija nije obezbijedila smještaj korisnika turističke usluge za vrijeme ugovorenog putovanja.

(2) Agencija kojoj je oduzeta licenca ne može da podnese zahtjev Ministarstvu za dobijanje licence prije isteka roka od četiri godine od dana dostavljanja rješenja o oduzimanju licence.

(3) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Turistička putovanja za sopstvene potrebe

Član 41.

(1) Udruženja, omladinske i druge organizacije i sindikati mogu, radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadataka propisanih statutom ili drugim aktom, organizovati putovanje koje uključuje prevoz i smještaj samo za svoje članove, u skladu sa posebnim propisima kojima je uređeno osnivanje i djelatnost udruženja, omladinsko i sindikalno organizovanje.

(2) Vjerske organizacije mogu organizovati posjete vjernika i hodočaća vjerskim svečanostima, svetim mjestima i procesijama u skladu sa zakonom kojim je uređen pravni položaj crkava i vjerskih zajednica.

(3) U cilju organizacije putovanja, subjekti iz st. 1. i 2. ovog člana mogu da koriste isključivo usluge prevoznika i da koriste samo ona prevozna sredstva u kojima su putnici i prtljag osigurani.

GLAVA V

TURISTIČKI VODIČ, TURISTIČKI PRATILAC I TURISTIČKI ANIMATOR

Turistički vodič

Član 42.

(1) Turistički vodič je fizičko lice koje korisnicima turističkih usluga pokazuje i stručno objašnjava, po unaprijed utvrđenom programu, prirodne, kulturno-istorijske, arheološke, etnografske, društveno-političke i druge turističke znamenitosti.

(2) Uslugama turističkog vodiča, u smislu ovog zakona, ne smatraju se poslovi pokazivanja, stručnog objašnjavanja ili davanja informacija koje obavlja stručno lice unutar poslovnog prostora u kome radi (muzeji, galerije), u nacionalnim parkovima i drugim zaštićenim prirodnim dobrima ili spomenicima kulture, stručni radnik putničke agencije koji prati turističku grupu iz mjesta u mjesto, planinski vodiči, speleološki vodiči, vodiči u lovu i ribolovu i u ostalim oblicima turizma iz ovog zakona, kao i vođa ili pratilac izleta ili školskih ekskurzija (u daljem tekstu: specijalizovani vodiči).

(3) Specijalizovani vodiči za obavljanje poslova iz stava 2. ovog člana ne moraju imati položen stručni ispit za sticanje zvanja turističkog vodiča, u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi za sticanje zvanja turističkog vodiča

Član 43.

(1) Za sticanje zvanja turističkog vodiča potrebno je da fizičko lice ispuni sljedeće uslove:

- 1) da je državljanin Republike, odnosno Bosne i Hercegovine, odnosno strani državljanin koji posjeduje radnu dozvolu,
- 2) da ima najmanje završeno srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju,
- 3) da ima aktivno znanje najmanje jednog stranog jezika i
- 4) da ima položen stručni ispit za sticanje zvanja turističkog vodiča, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Stručni ispit za sticanje zvanja turističkog vodiča može se polagati za:

- 1) područje Republike i/ili
- 2) turistička područja (turističke regije) koja obuhvataju teritoriju na kojoj se, po ovom zakonu, osnivaju međuopštinske turističke organizacije.

(3) Lice iz stava 1. ovog člana polaže stručni ispit za sticanje zvanja turističkog vodiča za područje Republike pred komisijom koju rješenjem formira ministar, u skladu sa programom polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča za područje Republike.

(4) Troškove polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča za područje Republike snosi lice koje polaže stručni ispit i troškovi se uplaćuju u korist budžeta Republike.

(5) Ministarstvo izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja turističkog vodiča za područje Republike i vodi evidenciju lica koja su položila ispit za turističkog vodiča.

(6) Lice iz stava 1. ovog člana polaže stručni ispit za sticanje zvanja turističkog vodiča za turistička područja (turističke regije) koja obuhvataju teritoriju na kojoj se osnivaju međuopštinske turističke organizacije pred komisijom koju imenuje međuopštinska turistička organizacija ili jedna ili više turističkih organizacija jedinice lokalne samouprave u skladu sa posebnim programom polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča za navedeno područje.

(7) Međuopštinska turistička organizacija, odnosno jedna ili više turističkih organizacija jedinice lokalne samouprave izdaju uvjerenje o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja turističkog vodiča turističke regije i vode evidenciju lica koja su položila ispit za turističkog vodiča turističke regije.

Područje pružanja usluga turističkog vodiča

Član 44.

(1) Lice koje položi stručni ispit iz člana 43. stav 3. ovog zakona može da pruža usluge vodiča na području Republike.

(2) Lice koje položi stručni ispit iz člana 43. stav 6. ovog zakona može da pruža usluge vodiča samo na teritoriji turističkog područja (turističke regije) na kojem se osnivaju međuopštinske turističke organizacije.

(3) Ministar pravilnikom propisuje:

1) program i način polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča iz člana 43. stav 3. ovog zakona,

2) sadržaj i način vođenja evidencije lica koja su položila ispit za turističkog vodiča i sadržaj uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja turističkog vodiča i

3) oblik i sadržaj legitimacije i oznake turističkog vodiča.

(4) Međuopštinska turistička organizacija, odnosno jedna ili više turističkih organizacija jedinica lokalne samouprave, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra, donosi program polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča iz člana 43. stav 6. ovog zakona, te utvrđuje sadržaj i način vođenja evidencije lica koja su položila ispit za turističkog vodiča, sadržaj uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja turističkog vodiča, kao i oblik i sadržaj legitimacije i oznake turističkog vodiča.

Počasni turistički vodič

Član 45.

(1) Ministar može utvrditi svojstvo počasnog turističkog vodiča istaknutim naučnicima i stručnjacima iz područja uže specijalnosti, koji ispunjavaju uslove iz člana 43. stav 1. t. 1), 2) i 3) ovog zakona.

(2) Počasni turistički vodič može obavljati poslove vodiča samo povremeno.

Način pružanja usluga turističkog vodiča

Član 46.

(1) Turistički vodič može da pruža usluge samostalno kao preduzetnik, odnosno posredstvom agencije, privrednog društva ili drugog pravnog lica koje obavlja turističku djelatnost kao pretežnu.

(2) Za pružanje usluga iz čl. 42. i 43. ovog zakona turistički vodič ne mora posjedovati poslovni prostor.

(3) Za registraciju turističkog vodiča kao preduzetnika, pored uslova propisanih zakonom kojim se uređuje registracija zanatsko-preduzetničke djelatnosti, lice iz člana 43. ovog zakona dužno je da jedinici lokalne samouprave dostavi uvjerenje o položenom ispitu za sticanje zvanja turističkog vodiča za područje Republike ili turističkog područja na kojem se osnivaju međuopštinske turističke organizacije.

(4) Turistički vodič može pružati usluge posredstvom agencije, privrednog društva ili drugog pravnog lica koje obavlja turističku djelatnost kao pretežnu na osnovu ugovora o djelu ili drugog ugovora o izvršenju posla.

(5) Udruženje turističkih vodiča može u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča, uz obavezu izdavanja računa korisniku usluge.

Turistički pratilac

Član 47.

Turistički pratilac je fizičko lice koje u skladu sa članom 16. ovog zakona obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turističke grupe, te daje turistima osnovna saopštenja o putovanju.

Uslovi za sticanje zvanja turističkog pratioca

Član 48.

(1) Za sticanje zvanja turističkog pratioca potrebno je da fizičko lice ispuni uslove iz člana 43. stav 1. t. 1), 2) i 3) ovog zakona, kao i da stekne stručna znanja u skladu sa posebnim ispitnim programom.

(2) Uslove iz stava 1. ovog člana i ispitni program utvrđuje odgovorno lice agencije ili strukovnog udruženja agencija.

(3) Agencija izdaje uvjerenje o sticanju zvanja turističkog pratioca.

(4) Evidenciju lica koja su stekla zvanje turističkog pratioca vodi strukovno udruženje agencija.

(5) Za obavljanje poslova iz člana 47. ovog zakona turistički pratilac ne mora posjedovati poslovni prostor.

(6) Turistički pratilac može obavljati poslove iz člana 47. ovog zakona nakon izdavanja uvjerenja agencije, odnosno strukovnog udruženja agencija.

(7) Izuzetno, turistički pratilac može obavljati poslove iz člana 47. ovog zakona posredstvom agencije, privrednog društva ili drugog pravnog lica na osnovu ugovora o djelu ili drugog ugovora o izvršenju posla.

Turistički animator

Član 49.

(1) Turistički animator je fizičko lice koje u skladu sa članom 16. ovog zakona planira i ostvaruje programe organizovanja slobodnog vremena korisnika turističkih usluga, a koje se odnosi na sportsko-rekreativne, zabavne i kulturne sadržaje.

(2) Za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana turistički animator ne mora posjedovati poslovni prostor.

Obaveze turističkog vodiča, turističkog pratioca i turističkog animatora

Član 50.

(1) Turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator dužni su da pružaju usluge savjesno i stručno u skladu sa odredbama ovog zakona i uzansama u turizmu.

(2) Prilikom obavljanja poslova, turistički vodič mora kod sebe imati legitimaciju turističkog vodiča, te na vidljivom mjestu nositi propisanu oznaku turističkog vodiča.

(3) Pri obavljanju poslova turistički vodič je dužan kod sebe imati rješenje nadležnog organa za pružanje usluga ukoliko poslove obavlja u svojstvu preduzetnika ili ugovor o djelu, odnosno drugi ugovor iz člana 46. stav 4. ovog zakona.

GLAVA VI

USLUGE U TURIZMU

Turističke usluge

Član 51.

(1) Turističke usluge u smislu ovog zakona su: turističke usluge u zdravstvenom turizmu, turističke usluge na selu, turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu, turističke usluge na vodama, turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, turističke

usluge koje se mogu pružati u kulturnom, kongresnom, omladinskom, planinskom i vjerskom turizmu i u ostalim oblicima turizma i ostale turističke usluge.

(2) Turističke usluge iz stava 1. ovog člana mogu pružati pravna lica ili preduzetnici.

(3) Uslugama u kongresnom turizmu, u smislu ovog zakona, smatra se skup turističkih usluga u vezi sa organizovanjem naučnih, političkih, stručnih, kulturnih i drugih skupova, prihvata i smještaja učesnika, priređivanje kulturno-zabavnih i drugih manifestacija u vezi sa organizacijom slobodnog vremena učesnika, kao i priređivanje pratećih priredbi (izložbe, prezentacije proizvoda, prodaja proizvoda i slično).

(4) Uslugama u omladinskom turizmu, u smislu ovog zakona, smatra se organizovanje i sprovođenje boravka turista u hostelima ili drugim objektima koji su predviđeni za omladinu, kao što su studentski i omladinski domovi, kampovi, kao i organizovanje kulturno-zabavnih, muzičkih, edukativnih i drugih programa i sadržaja koji su u vezi sa boravkom omladine.

(5) Turističke usluge na skijalištu propisane su posebnim zakonom o javnim skijalištima.

Turističke usluge u zdravstvenom turizmu

Član 52.

Turističke usluge u zdravstvenom turizmu podrazumijevaju putovanja motivisana potrebom za unapređivanjem zdravlja i prevenciju bolesti uz pomoć medicinskih usluga, terapija, fizičke aktivnosti, velnes usluga i slično, a koje se konkretno odnose na banjski (pružanje usluga uz korišćenje prirodno-ljekovitih faktora) i medicinski turizam (pružanje medicinskih usluga iz oblasti stomatologije, plastične hirurgije, ortopedije i slično).

Turističke usluge na selu

Član 53.

(1) U seoskom turizmu mogu se pružati turističke usluge boravka turista radi odmora i rekreacije sa mogućnošću učestvovanja u aktivnostima na selu u skladu sa ovim zakonom i propisima iz oblasti ugostiteljstva.

(2) Turističke usluge iz stava 1. ovog člana su aktivnosti koje su karakteristične za seoska područja, kao što su: pružanje usluga smještaja, berba voća i povrća, ubiranje ljetine, iznajmljivanje konja za jahanje i slične aktivnosti.

Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu

Član 54.

(1) Pod turističkim uslugama u lovno-ribolovnom turizmu podrazumijevaju se usluge: prihvata i smještaja lovaca – ribolovaca turista u odgovarajuće objekte, organizovanje lova i ribolova i pružanje drugih usluga za potrebe lovno-ribolovnog turizma, kao što su usluge prevoza do lovišta i po lovištu, obuka i iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačkog oružja, foto-safari i slično.

(2) Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu mogu pružati privredna društva i ostala pravna lica u lovištima u skladu sa propisima iz oblasti lovstva.

(3) Subjekti iz stava 2. ovog člana dužni su da turistima pružaju usluge u skladu sa odredbama ovog zakona i u skladu sa propisima iz oblasti lovstva.

(4) Usluge smještaja u objektima lovnog turizma pružaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast ugostiteljstva.

Turističke usluge na vodama

Član 55.

(1) Pod turističkim uslugama na vodama podrazumijevaju se usluge na rijekama i jezerima i ostalim vodama, kao što su:

- 1) iznajmljivanja plovnih objekata za odmor i rekreaciju i turistička krstarenja,
  - 2) iznajmljivanja prostora uz uređenu i djelimično ili potpuno zaštićenu obalu za smještaj plovnih objekata i turista koji borave u njima,
  - 3) prihvat, čuvanje, održavanje i snabdijevanje plovnih objekata,
  - 4) uređenja i pripremanja plovnih objekata,
  - 5) škole plovidbe i ronjenja, obuke za vožnju skutera za vodu, obuke za skipere, skijanje na vodi i organizovanje sportskih nautičkih aktivnosti i
  - 6) obezbjeđivanja službe spasavanja i pružanja hitne medicinske pomoći.
- (2) Turističke usluge u turizmu na vodama pružaju se u prihvatnim i plovnim objektima na rijekama i jezerima.

Podjela turističkih objekata na vodama

Član 56.

- (1) Objekti u turizmu na vodama dijele se na prihvatne i plovne objekte.
- (2) Prihvatnim objektom, u smislu ovog zakona, smatra se objekat instaliran na obali ili vodi koji služi za prihvat, snabdijevanje, čuvanje, održavanje i popravku plovnih objekata koji se koriste za pružanje usluga korisnicima turističkih usluga.
- (3) Prihvatni objekti, u smislu ovog zakona, su sidrišta, pristaništa i marine.
- (4) Plovnim objektom, u smislu ovog zakona, smatra se objekat sa tehničkim karakteristikama predviđenim za plovidbu na vodi.
- (5) Plovni objekti su plovni objekti namijenjeni za razonodu, sport i rekreaciju i plovni objekti namijenjeni za prevoz putnika i stvari.

Uslovi koje moraju da ispunjavaju prihvatni i plovni objekti turizma na vodama

Član 57.

- (1) Prihvatni i plovni objekti turizma na vodama moraju ispunjavati posebne uslove za pojedinu vrstu objekta u skladu sa propisom kojim se uređuje unutrašnja plovidba.
- (2) Pružaoci usluga u slučaju iznajmljivanja plovnog objekta obavezni su da korisniku predaju brodsko svjedočanstvo ili plovidbenu dozvolu u skladu sa zakonom kojim se uređuje unutrašnja plovidba, a lica koja iznajmljuju plovni objekat moraju biti stručno ospobljena za upravljanje.

Turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti

Član 58.

- (1) Turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti su:
  - 1) turističke usluge na divljim vodama, kao što su: rafting, kajak, kanu, splavarenje, kanjoning i ostale slične aktivnosti i
  - 2) ostale turističke usluge, kao što su: usluge sportskog penjanja, paraglajding, speleološko istraživanje, ronjenje, speleo-ronjenje, biciklizam, brdski biciklizam, alpinizam, gorsko-planinsko vođenje, skakanje užetom, skakanje padobranom, hajking, treking, hidrospid i ostale slične aktivnosti.

(2) Pravna lica i preduzetnici mogu pružati usluge iz stava 1. ovog člana pod uslovima propisanim ovim zakonom i drugim propisima, a turističke usluge na divljim vodama i u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast unutrašnje plovidbe (u daljem tekstu: pružalac usluga).

(3) Za pružanje usluga iz stava 1. ovog člana pružaoci usluga moraju imati zaposlena stručna lica, kao što su: instruktori, treneri, skiperi i druga lica koja su obučena za pružanje usluga u skladu sa posebnim propisima, odnosno koja posjeduju licencu izdatu od odgovarajuće asocijacije.

(4) Ministar pravilnikom razrađuje minimalno-tehničke uslove za obavljanje raftinga kao turističke usluge sa sportsko-rekreativnim aktivnostima.

Obaveze pružaoca turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti

Član 59.

Pružalac usluga iz člana 58. stav 2. ovog zakona obavezan je da:

1) za pružanje turističkih usluga obezbijedi odgovarajuću opremu i održava je u skladu sa posebnim standardima i propisima, zavisno od vrste turističke usluge koja uključuje sportsko-rekreativne aktivnosti,

2) prije nego što počne sa pružanjem usluga, posebnom informacijom u pisanoj formi, a i usmeno, upozna korisnika turističkih usluga sa vrstama rizika prilikom sprovođenja turističkih usluga iz člana 58. stav 1. ovog zakona,

3) u slučaju organizovanog pružanja usluga iz člana 58. stav 1. ovog zakona osigura korisnike turističkih usluga od posljedica nesrećnog slučaja i

4) upozna korisnike turističkih usluga sa svim osiguranim slučajevima iz polise osiguranja.

Obaveze pružaoca turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti

Član 60.

(1) Pružalac usluga iz člana 58. stav 2. ovog zakona ne smije početi sa pružanjem usluga prije nego što korisnik turističkih usluga iz člana 58. stav 1. ovog zakona potpiše izjavu o razumijevanju, prihvatanju rizika i preuzimanju odgovornosti za eventualno nastalu štetu i upozna se sa tim.

(2) U izjavi iz stava 1. ovog člana korisnik turističkih usluga obavezuje se da neće potraživati naknadu štete od pružaoca usluga, osim naknada koje su pokrivena polisom osiguranja od odgovornosti.

(3) Licima mlađim od 18 godina usluge iz stava 1. ovog člana mogu se pružati samo uz saglasnost roditelja, odnosno zakonskog zastupnika ili staratelja.

(4) Pružalac usluga dužan je da odbije pružanje usluga korisniku koji ispunjava sve uslove utvrđene ovim zakonom, a za koga se smatra da je pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava.

(5) Zabranjeno je konzumiranje alkohola i drugih opojnih sredstava tokom obavljanja aktivnosti iz člana 58. stav 1. ovog zakona.

Obaveze stručnog lica kod pružaoca turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti

Član 61.

Stručno lice iz člana 58. stav 3. ovog zakona obavezno je da:

- 1) prije početka pružanja usluga sačini sigurnosni izvještaj i usmeno obavijesti korisnike turističkih usluga o sigurnosnim zahtjevima,
- 2) sačini plan putovanja, te sa njegovim sadržajem upozna sve korisnike turističkih usluga,
- 3) preduzme mjere za zaštitu životne sredine za vrijeme pružanja turističkih usluga iz člana 58. stav 1. ovog zakona,
- 4) provjeri tehničku ispravnost opreme korisnika turističkih usluga,
- 5) blagovremeno obavijesti pretpostavljene o početku i završetku putovanja,
- 6) obavijesti nadležne organe u slučaju nastupanja nesrećnog događaja i
- 7) vodi dnevnik o svakoj učinjenoj usluzi.

Ostale turističke usluge

Član 62.

(1) Ostalim turističkim uslugama, u smislu ovog zakona, smatraju se: usluge na kupalištima i bazenima, skijanje na vodi, iznajmljivanje skijaške i ribolovne opreme, opreme za obavljanje sportskih i rekreativnih aktivnosti, kao i opreme za obavljanje različitih vrsta turističkih usluga.

(2) Ukoliko usluge iznajmljivanja skijaške i ribolovne opreme, opreme za obavljanje sportskih i rekreativnih aktivnosti, kao i opreme za obavljanje različitih vrsta turističkih usluga obavlja preduzetnik, nadležni organ u rješenju određuje mjesto pružanja tih usluga.

(3) Pružalac usluga na kupalištima i bazenima obavezan je da:

1) organizuje spasilačku službu sa spasiocima koji posjeduju važeću licencu ILS (engl. International Life Saving) Međunarodne spasilačke organizacije za obavljanje posla spasioca na kupalištima,

2) osigura korisnike turističkih usluga od posljedica nesrećnog slučaja,

3) vidno istakne naziv kupališta, odnosno bazena, osim ako se bazen nalazi u sklopu hotelskog kompleksa,

4) propiše kupališni red i pravila korišćenja kupališta, odnosno bazena,

5) uradi procjenu rizika,

6) obezbijedi dovoljan broj sanitarnih čvorova, tuševa sa higijenski ispravnom vodom, kabina za presvlačenje i mobilne korpe za otpatke i

7) obezbijedi snabdijevanje kupališta, odnosno bazena tekućom, higijenski ispravnom pitkom vodom.

(4) Ministar uz saglasnost ministara nadležnih za poslove sporta, zdravlja i vodoprivrede pravilnikom propisuje uslove za pružanje usluga na kupalištima i bazenima, kao i sadržaj kupališnog reda, pravila korišćenja kupališta i procjene rizika.

Usluge iznajmljivanja vozila – rentakar

Član 63.

(1) Uslugama iznajmljivanja vozila (rentakar) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila i vozila do 3,5 tone sa vozačem i bez vozača.

(2) Pružalac usluga iz stava 1. ovog člana mora imati zaposleno najmanje jedno lice koje će obavljati uslugu vozača, ukoliko se vozila iznajmljuju sa vozačima.

(3) Iznajmljivanje vozila nije dozvoljeno:

1) za sticanje dobiti korisnika iznajmljenog vozila,

2) za vršenje javnog prevoza lica i

3) za učestvovanje na sportskim takmičenjima ili brzinskim probama.

(4) Vozilima ne mogu upravljati lica koja nisu navedena u ugovoru o iznajmljivanju vozila.

(5) Ugovor o iznajmljivanju vozila mora se držati u iznajmljenom vozilu za vrijeme njegovog iznajmljivanja.

Iznajmljivanje vozila – uslovi

Član 64.

(1) Vozila koja se iznajmljuju ne mogu da budu starija od pet godina i moraju da ispunjavaju uslove utvrđene propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

(2) Pružalac usluga iznajmljivanja vozila iz člana 63. ovog zakona mora da posjeduje najmanje tri registrovana motorna vozila, obezbijeđeno servisiranje i parking-prostor za sva motorna vozila.

GLAVA VII

PROMOCIJA TURIZMA I TURISTIČKE ORGANIZACIJE

Promocija i unapređivanje turizma

Član 65.

Turističke organizacije osnivaju se radi obavljanja sljedećih poslova:

- 1) promocije turističkog proizvoda,
- 2) podsticanja i unapređivanja razvoja postojećeg i novog turističkog proizvoda,
- 3) unapređivanja i razvijanja svijesti o značaju turizma, privrednim, društvenim, kulturnim i multiplikativnim efektima turizma na cjelokupni privredni sistem i
- 4) unapređivanja opštih uslova boravka turista i pružanja informacija turistima.

Poslovi turističkih organizacija

Član 66.

(1) Izuzetno od člana 65. ovog zakona, turističke organizacije mogu da:

- 1) upravljaju turističkom infrastrukturom jedinice lokalne samouprave ili turističkog mjesta koja im je data na upravljanje odlukom osnivača,
- 2) upravljaju prirodnim dobrima i resursima koji su im dati na upravljanje odlukom osnivača (izletišta, lovišta, parkovi, plaže, jezera, rijeke, prirodno i kulturno-istorijsko nasljeđe),
- 3) posreduju u pružanju ugostiteljskih usluga na selu, u apartmanima, kućama za odmor i sobama za iznajmljivanje,
- 4) organizuju ispit za sticanje zvanja turističkog vodiča za turistička područja (turističke regije) koja obuhvataju teritoriju na kojoj se osnivaju međuopštinske turističke organizacije,
- 5) organizuju manifestacije i priredbe,
- 6) objavljuju turističke komercijalne oglase u oglasnim medijima koji su im dati na upravljanje odlukom osnivača,
- 7) iznajmljuju sajamski prostor i sportsko-rekreativne rekvizite,
- 8) prodaju suvenire, turističke karte i brošure, osim sopstvenog promotivnog materijala i vrše prodaju proizvoda i usluga,
- 9) obavljaju i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvoja turizma i koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim propisima.

(2) Obavljanje poslova iz stava 1. tačka 8) ovog člana vrši se u skladu sa propisima kojim se uređuje oblast trgovine.

Prihodi turističkih organizacija

Član 67.

Prihodi turističkih organizacija su:

- 1) prihodi iz budžeta osnivača,
- 2) prihodi od boravišne takse, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano,
- 3) prihodi od obavljanja poslova iz člana 66. ovog zakona,
- 4) kreditnog zaduženja uz prethodnu saglasnost osnivača,
- 5) donacija i
- 6) drugih izvora.

Pravni status turističkih organizacija

Član 68.

- (1) Turističke organizacije imaju svojstvo pravnog lica i upisuju se u sudski registar.
- (2) Rad turističkih organizacija je javan.
- (3) Javnost rada obezbeđuje se na način propisan statutom turističke organizacije.
- (4) U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u turističkim organizacijama primjenjuju se propisi kojim se uređuje oblast radnih odnosa.
- (5) Na ostala pitanja o radu turističkih organizacija koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje sistem javnih službi.

Vrste turističkih organizacija

Član 69.

Turističke organizacije su:

- 1) Turistička organizacija Republike Srpske (u daljem tekstu: TORS),
- 2) međuopštinska turistička organizacija i
- 3) turistička organizacija grada ili opštine.

Organi turističkih organizacija

Član 70.

- (1) Organi upravljanja turističkim organizacijama iz člana 69. ovog zakona su:
  - 1) direktor i
  - 2) upravni odbor.
- (2) Mandat članovima organa upravljanja turističkim organizacijama traje četiri godine, sa mogućnošću reizbora.
- (3) Pri imenovanju članova upravnog odbora iz stava 1. ovog člana vodiće se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba pola.

Statut turističke organizacije

Član 71.

- (1) Osnovni akt turističke organizacije je statut.

(2) Turistička organizacija koja osniva organizacione dijelove, kao što su predstavništva, turističko-informativni centri, filijale, statutom uređuje njihovu organizaciju, prava i dužnosti, te način njihovog poslovanja i finansiranja.

Program rada turističke organizacije

Član 72.

(1) Turistička organizacija je obavezna da za svaku poslovnu godinu utvrdi program rada i finansijski plan.

(2) Godišnji program rada i finansijski plan turističke organizacije obavezno sadrži pojedinačno utvrđene i planirane zadatke, kao i potrebna finansijska sredstva za njihovo izvršavanje.

(3) Turistička organizacija koja posjeduje turističko-informativne centre u okviru programa rada posebno iskazuje podatke iz stava 2. ovog člana.

(4) Nakon što osnivač da saglasnost na program rada i finansijski plan, turistička organizacija iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona dostavlja navedene akte TORS-u.

(5) TORS je obavezan da donese program rada i finansijski plan najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu godinu, na koje saglasnost daje osnivač.

Izveštaj o poslovanju sa finansijskim izvještajem turističke organizacije

Član 73.

(1) Turistička organizacija je obavezna da prihode iz člana 67. ovog zakona koristi u skladu sa njihovom namjenom, programom i finansijskim planom usvojenim od osnivača, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje naplata boravišne takse, kao i u skladu sa drugim propisima.

(2) TORS je obavezan da donese izvještaj o poslovanju sa finansijskim izvještajem o poslovanju za prethodnu godinu najkasnije do kraja aprila tekuće godine.

(3) Turističke organizacije iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona obavezne su da donesu izvještaj o poslovanju sa finansijskim izvještajem za prethodnu godinu najkasnije do kraja juna tekuće godine.

(4) Nakon što osnivač usvoji izvještaj o poslovanju sa finansijskim izvještajem, turističke organizacije iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona dostavljaju navedene akte TORS-u.

(5) Finansijski izvještaj iz st. 2. i 3. ovog člana, pored ostalih podataka, obavezno sadrži i: podatke o izvršenju programa rada po pojedinačno utvrđenim zadacima, utrošena finansijska sredstva za njihovu realizaciju, podatke o utrošenim sredstvima za rad turističkih organizacija, posebno podatke o stečenim prihodima po osnovu člana 66. ovog zakona, način i svrhu trošenja sredstava javnih prihoda, te ostvarenje ukupnih prihoda i ukupni finansijski rezultat poslovanja.

Destinacijska menadžment organizacija

Član 74.

(1) Turističke organizacije iz člana 69. ovog zakona, uz saglasnost osnivača, u cilju planiranja, koordinacije i upravljanja turističkim aktivnostima, mogu sa drugom turističkom organizacijom, privrednim društvom ili preduzetnikom koji obavlja djelatnost iz oblasti saobraćaja, turizma, ugostiteljstva, prometa robe i usluga, kulture, sporta, informisanja, kongresnih i sajamskih aktivnosti, osnovati destinacijsku menadžment organizaciju, odnosno organizaciju za operativne, marketinške i promotivne poslove.

(2) Djelokrug rada, način finansiranja, kao i međusobna prava i obaveze turističke organizacije i osnivača iz stava 1. ovog člana uređuju se posebnim sporazumom.

TORS

Član 75.

(1) Poslove na promociji i unapređivanju turizma od interesa za Republiku obavlja TORS.

(2) Za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana Vlada je osnovala TORS.

(3) Sjedište TORS-a je u Banjoj Luci.

Poslovi TORS-a

Član 76.

(1) TORS obavlja sljedeće poslove:

1) promotivne aktivnosti u turizmu:

1. programira, organizuje i sprovodi turističku informativno-propagandnu djelatnost Republike u zemlji i inostranstvu radi promovisanja njenih turističkih vrijednosti,
2. obezbjeđuje informativno-propagandna sredstva kojima se promovišu turističke vrijednosti Republike (izdavačka djelatnost, oglasna, elektronska i audio-vizuelna sredstva, odnosi sa javnošću, nastupi na sajmovima, specijalizovane turističke priredbe i manifestacije, informativna djelatnost i druga promotivna sredstva) i
3. prikuplja sve vrste turističkih informacija radi obavještanja javnosti, kao i sačinjavanje i objavljivanje turističkog kalendara,

2) programske aktivnosti u turizmu:

1. priprema i predlaže Ministarstvu Plan promocije,
2. objedinjuje turističku ponudu Republike i preuzima mjere i aktivnosti na kreiranju turističkog proizvoda i turističkog imidža, kao i aktivnosti na formiranju marke (brenda) turističkih područja koja obuhvataju teritoriju na kojoj se osnivaju međuopštinske turističke organizacije, turističke destinacije i turističkog mjesta,
3. preuzima aktivnosti na inovaciji postojećeg turističkog proizvoda Republike,
4. saraduje na poslovima koji su u vezi sa standardizacijom i klasifikacijom turističkog proizvoda,
5. prati stanje na turističkom tržištu i radi na istraživanju turističkog tržišta s ciljem pozicioniranja turističkog proizvoda na inostranom turističkom tržištu,
6. prati i analizira kretanja na domaćem i inostranim tržištima i organizuje istraživanja turističkog tržišta od interesa za informativno-propagandnu djelatnost Republike,
7. u saradnji sa Ministarstvom preuzima mjere i aktivnosti na razvoju i promociji turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Republike,
8. osnivanje i organizovanje turističkih predstavništava u inostranstvu i informativnih centara u zemlji, samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima,
9. ostali poslovi od javnog interesa u oblasti turizma koje Ministarstvo povjeri TORS-u i
10. priprema i predlaže Ministarstvu Program razvoja turističkog proizvoda,

3) koordinatorske aktivnosti u turizmu:

1. koordinira aktivnosti u izradi planova i programa rada turističke organizacije iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona,
2. usklađuje interese, pruža podršku i koordinira načine izvršenja svih planskih i programskih zadataka turističke organizacije iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona,
3. ostvaruje saradnju sa agencijama i ostalim privrednim subjektima u turizmu,
4. usmjerava i koordinira inicijative i aktivnosti privrednih subjekata i drugih organizacija na formiranju i plasmanu turističkog proizvoda,
5. koordinira i objedinjava promotivne aktivnosti turističkih subjekata, nosilaca te aktivnosti na nivou jedinice lokalne samoprave i drugih subjekata u oblasti turizma radi obezbjeđivanja jedinstvenog nastupa turizma Republike na domaćem tržištu i inostranim tržištima i ostvaruje saradnju sa odgovarajućim organima i organizacijama u zemlji radi ostvarivanja jedinstvene politike u oblasti promocije turizma zemlje na domaćem tržištu i inostranim tržištima,
6. saraduje sa turističkim zajednicama i organizacijama u Bosni i Hercegovini, nacionalnim turističkim organizacijama u drugim zemljama i međunarodnim i regionalnim organizacijama u oblasti turizma,
7. posredstvom Ministarstva predlaže Vladi odluku za uključivanje TORS-a u međunarodne i regionalne programe i programe razvoja i promocije turizma,
8. propisuje jedinstvene standarde u pogledu uređenja, opreme i usluga u turističko-informativnim centrima na teritoriji Republike,
9. u koordinaciji sa turističkim organizacijama iz čl. 69. t. 2) i 3) ovog zakona vodi evidenciju obveznika boravišne takse na području Republike koji ne uplaćuju ili neuredno uplaćuju boravišnu taksu i
10. koordinira aktivnosti sa turističkim organizacijama iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona na postavljanju turističke signalizacije.

(2) TORS obavlja i druge aktivnosti kojima se obezbjeđuje uspješno sprovođenje promocije turizma, kao i ostale aktivnosti od javnog interesa u oblasti turizma koje su naložene od Ministarstva.

(3) TORS je obavezan da prilikom izrade Plana promocije, a prije njegovog upućivanja Ministarstvu, obavi javnu raspravu sa turističkim organizacijama iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona.

Koordinaciono tijelo TORS-a

Član 77.

(1) Za obavljanje poslova iz člana 76. stava 1. tačka 3) ovog zakona TORS formira Koordinaciono tijelo TORS-a (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo).

(2) Koordinaciono tijelo čine direktor ili ovlašćeni predstavnik turističkih organizacija iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona, na način i pod uslovom koji se utvrdi Statutom TORS-a, te jedan predstavnik Ministarstva.

(3) Broj članova Koordinacionog tijela iz postojećih turističkih organizacija gradova ili opština, odnosno međuopštinskih turističkih organizacija utvrđuje se odlukom Upravnog odbora TORS-a i određuje u zavisnosti od broja postojećih turističkih organizacija iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona, srazmjerno njihovom turističkom značaju i učešću u ukupnom prihodu TORS-a.

(4) Ministarstvo daje saglasnost na odluku Upravnog odbora TORS-a iz stava 3. ovog člana.

(5) Članovi Koordinacionog tijela učestvuju u izradi osnovnih programskih i planskih dokumenata TORS-a, na godišnjem nivou usaglašavaju stavove prema zajedničkim

promotivnim aktivnostima svih turističkih organizacija u Republici na domaćim i inostranim tržištima i njihovom zajedničkom nastupu na turističkim tržištima, razmatraju i druga pitanja u vezi sa razvojem turizma u skladu sa ovim zakonom i Statutom TORS-a.

(6) U obavljanju poslova iz stava 5. ovog člana organi upravljanja TORS-a obavezni su da najmanje dva puta godišnje održe sjednicu Koordinacionog tijela.

(7) TORS je obavezan izvještaj sa prijedlogom mjera i zaključaka o održanim aktivnostima iz stava 5. ovog člana dostaviti Ministarstvu u roku od 15 dana od dana završetka sjednice Koordinacionog tijela.

Rad TORS-a u inostranstvu i međunarodna saradnja

Član 78.

(1) TORS može da osniva svoje poslovne jedinice u inostranstvu.

(2) TORS može biti član međunarodnih organizacija u oblasti turizma.

Organi upravljanja TORS-a

Član 79.

(1) Organi upravljanja TORS-a su direktor i Upravni odbor TORS-a.

(2) Organi upravljanja TORS-a imenuju se na period od četiri godine.

Direktor TORS-a

Član 80.

(1) Direktor predstavlja i zastupa TORS, organizuje i rukovodi radom TORS-a i odgovara za zakonitost rada TORS-a, zajedno sa Koordinacionim tijelom predlaže godišnji program rada sa finansijskim planom Upravnom odboru, predlaže akte koje usvaja Upravni odbor TORS-a, izvršava odluke Upravnog odbora TORS-a i preduzima mjere za njihovo sprovođenje, odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom TORS-a, saziva sjednicu Koordinacionog tijela i vrši druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

(2) Za direktora TORS-a može da bude izabrano lice koje ispunjava posebne uslove:

1) završen prvi ciklus visokog obrazovanja sa ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova ili ekvivalentom,

2) najmanje pet godina radnog iskustva u struci, od čega najmanje tri godine na rukovodećim poslovima u turističkom sektoru i

3) aktivno znanje engleskog jezika na nivou C1 u skladu sa CEF standardima.

(3) Direktora TORS-a imenuje i razrješava Vlada na prijedlog Ministarstva, uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije.

Upravni odbor TORS-a

Član 81.

(1) Upravni odbor TORS-a ima tri člana, od kojih se dva člana biraju posredstvom javnog konkursa iz reda stručnih lica iz oblasti turizma.

(2) Članove Upravnog odbora TORS-a imenuje i razrješava Vlada na prijedlog Ministarstva, nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, osim ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, jednog člana Upravnog odbora TORS-a delegira Privredna komora Republike Srpske.

(4) Za članove Upravnog odbora TORS-a može da bude izabrano lice koje ispunjava posebne uslove:

1) završen prvi ciklus visokog obrazovanja sa ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova ili ekvivalentom pravnog ili turističkog smjera i

2) najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

(5) Upravni odbor TORS-a nadležan je da:

1) donosi Statut TORS-a,

2) donosi godišnji program rada sa finansijskim planom,

3) usvaja godišnji izvještaj o poslovanju, sa finansijskim izvještajem,

4) donosi odluku o osnivanju predstavništva u inostranstvu i informativnih centara u zemlji i inostranstvu,

5) odlučuje o korišćenju sredstava u skladu sa zakonom i Statutom TORS-a,

6) odlučuje o sastavu, načinu izbora i rada članova Koordinacionog tijela i

7) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

(6) Akti iz stava 5. t. 1), 2), 3) i 4) ovog člana donose se uz saglasnost Vlade.

Nadzor nad radom TORS-a

Član 82.

(1) Nadzor nad radom turističkih organizacija iz člana 69. ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Ministarstvo nadzire zakonitost rada turističkih organizacija, zakonitost njihovih akata i stepen izvršenja programa rada.

(3) U vršenju nadzora Ministarstvo je ovlašćeno da:

1) zahtijeva izvještaje i podatke o radu,

2) utvrdi stanje izvršavanja poslova, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mjere i rokove za njihovo otklanjanje,

3) daje instrukcije,

4) naloži preduzimanje poslova koje smatra kao potrebne,

5) pokrene postupak za utvrđivanje odgovornosti,

6) obavijesti upravnu inspekciju u skladu sa posebnim zakonom i

7) predloži Vladi da preduzme mjere za koje je ovlašćena.

(4) U slučaju da organi upravljanja TORS-a ne postupe u skladu sa čl. 72, 73. i 76. ovog zakona, Ministarstvo će uputiti prijedlog Vladi za pokretanje postupka utvrđivanja njihove odgovornosti.

(5) U vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana Ministarstvo je obavezno da Vladi pripremi godišnju informaciju o realizovanim projektima turističkih organizacija iz člana 69. ovog zakona koji su se finansirali od sredstava javnih prihoda.

Turistička organizacija grada ili opštine i međupštinska turistička organizacija

Član 83.

(1) Za obavljanje poslova iz čl. 65. i 66. ovog zakona za teritoriju jedne ili više jedinica lokalne samouprave, jedinica lokalne samouprave može da osnuje turističku organizaciju grada ili opštine i/ili međupštinsku turističku organizaciju.

(2) Turistička organizacija grada ili opštine i međupštinska turistička organizacija usklađuju svoje programske aktivnosti na organizovanju turističke informativno-propagandne i promotivne djelatnosti u turizmu sa programima rada TORS-a.

Međuopštinska turistička organizacija

Član 84.

(1) Međuopštinska turistička organizacija (u daljem tekstu: MTO) osniva se za turistička područja (turističke regije) koje su definisane Strategijom razvoja turizma, i to za:

1) banjolučku turističku regiju koja obuhvata područje jedinica lokalne samouprave: Banja Luka, Kozarska Dubica, Kostajnica, Gradiška, Srbac, Prnjavor, Laktaši, Prijedor, Novi Grad, Krupa na Uni, Oštra Luka, Čelinac, Kotor Varoš, Kneževo, Mrkonjić Grad, Jezero, Šipovo, Ribnik, Kupres, Istočni Drvar, Drinić,

2) dobojsku turističku regiju koja obuhvata područje jedinica lokalne samouprave: Doboj, Derventa, Teslić, Petrovo, Brod, Modriča, Šamac, Donji Žabar, Pelagićevo, Vukosavlje, Stanari,

3) zvorničko-bijeljinsku turističku regiju koja obuhvata područje jedinica lokalne samouprave: Bijeljina, Ugljevik, Lopare, Zvornik, Osmaci, Šekovići, Vlasenica, Bratunac, Milići, Srebrenica,

4) sarajevsku turističku regiju koja obuhvata područje jedinica lokalne samouprave: Istočni Stari Grad, Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Trnovo, Han Pijesak, Sokolac, Rogatica,

5) fočansku turističku regiju koja obuhvata područje jedinica lokalne samouprave: Foča, Kalinovik, Višegrad, Novo Goražde, Rudo, Čajniče i

6) trebinjsku turističku regiju koja obuhvata područje jedinica lokalne samouprave: Trebinje, Ljubinje, Bileća, Berkovići, Gacko, Nevesinje, Istočni Mostar.

(2) Na ostala pitanja o radu MTO kao što su osnivanje, organi upravljanja, status, donošenje odluka, usvajanje programa rada, izvještaja o poslovanju sa finansijskim izvještajima, primjenjuju se odgovorajuće odredbe zakona kojim je uređen sistem javnih službi i zakona kojim se uređuje sistem lokalne samouprave.

Poslovi turističke organizacije grada ili opštine i MTO

Član 85.

Turistička organizacija grada ili opštine i MTO obavljaju poslove:

1) promocije turizma jedinice lokalne samouprave za turistička područja (turističke regije),

2) unapređivanja i promocije izvornih vrijednosti jedinice lokalne samouprave, kao što su tradicija, običaji, etnološko blago,

3) stvaranja pretpostavki za valorizaciju turističkih resursa grada ili opštine,

4) saradnje i koordinacije sa privrednim subjektima koji obavljaju turističku djelatnost ili ostale djelatnosti koje su direktno ili indirektno povezane sa turističkom djelatnošću, radi zajedničkog dogovaranja, utvrđivanja i sprovođenja politike razvoja turizma i njegove promocije u okviru strategije razvoja Republike i grada ili opštine,

5) promocije i organizovanja kulturnih, umjetničkih, sportskih i drugih skupova i manifestacija koje doprinose razvoju turističke ponude mjesta, grada ili opštine,

6) podsticanja razvoja područja grada ili opštine, koja nisu uključena ili su nedovoljno uključena u turističku ponudu grada, odnosno opštine,

7) podsticanja i organizacija aktivnosti usmjerenih na zaštiti i održanju kulturno-istorijskih spomenika i drugih materijalnih dobara od interesa za turizam i njihovo uključivanje u turističku ponudu,

8) organizovanja akcija radi očuvanja turističkog prostora, unapređivanja turističkog okruga i zaštite životne sredine na području grada ili opštine,

- 9) izrade programa i planova promocije turizma u skladu sa Strategijom promocije turizma i programskih aktivnosti TORS-a,
- 10) realizovanja programa boravka studijskih grupa, pružanje ostalih servisnih informacija i usluga turistima,
- 11) saradnje sa udruženjima, nevladinim organizacijama iz oblasti turizma,
- 12) saradnje sa drugim turističkim organizacijama u Republici, odnosno BiH,
- 13) obrade podataka o broju i strukturi turista na području grada ili opštine, te prikupljanje i obrada svih drugih pokazatelja bitnih za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadataka i to najmanje jednom u šest mjeseci na godišnjem nivou,
- 14) sprovođenja anketa i drugih istraživanja u cilju utvrđivanja ocjene kvaliteta turističke ponude na teritoriji grada ili opštine,
- 15) izrade izvještaja o izvršenju zadataka, analiza i ocjena ostvarenja programa rada i finansijskog plana turističke organizacije grada ili opštine,
- 16) izrade izvještaja i informacija za potrebe TORS-a,
- 17) osnivanja turističko-informativnih centara,
- 18) učestvovanja u definisanju ciljeva i politike razvoja na nivou grada ili opštine,
- 19) prikupljanja podataka za potrebe informisanja turista,
- 20) posredovanja u pružanju ugostiteljskih usluga na selu, u apartmanima, sobama i kućama za odmor,
- 21) obezbjeđivanja i izrade informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrijednosti jedinice lokalne samouprave, kao što su: štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, promocija putem veb-portala, suveniri, prezentacije,
- 22) organizacije ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča za turistička područja koja obuhvataju teritoriju na kojoj se osnivaju međuopštinske turističke organizacije,
- 23) vođenja evidencije obveznika boravišne takse na području jedinice lokalne samouprave koji ne uplaćuju ili neuredno uplaćuju boravišnu taksu i
- 24) saradnje sa nadležnim organom grada ili opštine pri određivanju radnog vremena ugostiteljskih objekata na teritoriji jedinice lokalne samouprave i druge poslove od interesa za promociju turizma na području grada ili opštine u skladu sa posebnim propisima.

Posebni uslovi za izbor direktora i upravnog odbora turističke organizacije grada ili opštine i MTO

Član 86.

- (1) Za direktora turističke organizacije grada ili opštine i MTO može da bude izabrano lice koje ispunjava posebne uslove:
  - 1) završen prvi ciklus visokog obrazovanja sa ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova ili ekvivalentom,
  - 2) najmanje dvije godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje jedna godina na rukovodećim poslovima u turističkom sektoru i
  - 3) aktivno znanje jednog stranog jezika na nivou B2, C1 ili C2 u skladu sa CEF standardima.
- (2) Za člana Upravnog odbora turističke organizacije grada ili opštine i MTO može da bude izabrano lice koje ispunjava posebne uslove:
  - 1) završen prvi ciklus visokog obrazovanja sa ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova ili ekvivalent ekonomskog, pravnog ili turističkog smjera i
  - 2) najmanje dvije godine radnog iskustva u struci.
- (3) Ostale nadležnosti direktora turističke organizacije grada ili opštine i MTO utvrđuju se u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje rad javnih službi.

Turističko-informativni centri

Član 87.

(1) Na teritoriji jedinica lokalne samouprave turistička organizacija grada ili opštine ili MTO može osnovati posebne organizacione dijelove, odnosno turističko-informativne centre.

(2) Turističko-informativni centar nema svojstvo pravnog lica i obavlja poslove:

1) pružanja osnovnih informacija turistima u vezi sa njihovim smještajem i boravkom u turističkom mjestu,

2) promocije i podrške u organizovanju tradicionalnih manifestacija, zabavnog, sportskog i kulturnog karaktera u turističkom mjestu,

3) aktivnog učestvovanja u projektima usmjerenim na očuvanje životne sredine,

4) praćenja turističkog prometa u turističkom mjestu,

5) saradnje sa lokalnom turističkom privredom,

6) saradnje sa ostalim subjektima na teritoriji jedinice lokalne samouprave koji direktno ili indirektno učestvuju u kreiranju lokalnog turističkog proizvoda i

7) druge poslove u skladu sa statutom turističke organizacije grada ili opštine, odnosno MTO.

Turistička signalizacija

Član 88.

(1) Turistički potencijali, kao i sadržaji turističke ponude obilježavaju se odgovarajućim slikama, simbolima i natpisima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).

(2) Turistička signalizacija predstavlja znakove, odnosno table, panoe ili karte kojima se usmjeravaju i obavještavaju turisti, pješaci, biciklisti i učesnici u saobraćaju o kulturnim, istorijskim, prirodnim i turističkim znamenitostima, objektima turističke infrastrukture i suprastrukture, manifestacijama i ostalim sadržajima turističke ponude.

(3) Turistička signalizacija ne smije biti oštećena ili nepropisno postavljena.

(4) Ministar pravilnikom propisuje sadržinu i način isticanja turističke signalizacije.

Uslovi za postavljanje turističke signalizacije

Član 89.

Turistička signalizacija se postavlja na osnovu odobrenja nadležnog organa u skladu sa posebnim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima, a prema zahtjevu TORS-a ili turističke organizacije grada ili opštine, odnosno MTO.

GLAVA VIII

EVIDENCIJA U TURIZMU I FINANSIRANJE TURIZMA

Evidencija u turizmu

Član 90.

(1) Ministarstvo vodi elektronsku evidenciju u turizmu u kojoj se upisuju podaci o broju:

1) agencija,

2) pružalaca lovno-turističkih usluga,

- 3) pružalaca usluga u turizmu koji uključuje sportsko-rekreativne aktivnosti,
- 4) pružalaca turističkih usluga na selu,
- 5) turističkih vodiča,
- 6) turističkih mjesta,
- 7) subjekata koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila,
- 8) pružalaca usluga u ostalim oblicima turizma i
- 9) turističkih organizacija.

(2) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, pribavlja podatke o registrovanim turističkim subjektima od Agencije za posredničke i finansijske usluge radi njihovog unosa u evidenciju iz stava 1. ovog člana.

(3) Podaci koji se prikupljaju i obrađuju u evidenciji iz stava 1. ovog člana, a odnose se na turističke vodiče, moraju biti razvrstani po polu.

(4) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj, izgled i način vođenja evidencije u turizmu.

Podsticajne mjere za razvoj turizma

Član 91.

(1) U cilju usmjeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Republike mogu se planirati sredstva za:

1) učešće u finansiranju izrade Strategije, Plana promocije, Master plana, programa razvoja turističkog proizvoda, studija izvodljivosti turističkih projekata, urbanističkih i prostornih planova, planova turističkih mjesta i mjesta za odmor,

2) učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija, kao i učešće na turističkim manifestacijama u zemlji i inostranstvu,

3) podsticanje izgradnje turističke infrastrukture i turističke suprastrukture,

4) unapređivanje postojeće turističke ponude,

5) podsticanje domaćeg i receptivnog turizma i

6) finansiranje projekata iz oblasti turizma ili drugih oblasti srodnih turizmu, kao što su ugostiteljstvo, uslužne djelatnosti, kulturne, sportske i ostale srodne djelatnosti koje se mogu turistički valorizovati.

(2) Pravo na dodjelu namjenskih sredstava imaju subjekti koji su registrovani u Republici i u Distriktu Brčko za obavljanje djelatnosti turizma i ugostiteljstva, ili sa turizmom neposredno povezanih djelatnosti, a ti subjekti mogu biti:

1) privredna društva i preduzetnici,

2) fizička lica koja pružaju ugostiteljske usluge na selu, apartmanu, kući za odmor, odnosno sobi za iznajmljivanje,

3) udruženja, nevladine organizacije i ostale neprofitne organizacije,

4) poljoprivredne zadruge,

5) jedinice lokalne samouprave i turističke organizacije grada ili opštine, odnosno MTO i ostale javne ustanove i pravna lica osnovana na nivou jedinice lokalne samouprave i

6) javne ustanove i javna preduzeća.

(3) Dodjela namjenskih sredstava za razvoj turizma vrši se:

1) na osnovu javnog konkursa i

2) rješenjem ministra za iznose do 5.000 KM i za dodjelu subvencije u turizmu.

(4) Za sprovođenje konkursa ministar imenuje Komisiju za sprovođenje postupka dodjele namjenskih sredstava.

(5) Za sprovođenje postupka kontrole utroška dodijeljenih namjenskih sredstava ministar imenuje Komisiju za kontrolu utroška namjenskih sredstava za razvoj turizma.

(6) Izbor projekata koji će biti finansirani ili sufinansirani namjenskim sredstvima vrši se prema sljedećim kriterijumima:

1) turistička valorizacija aktivnosti, opravdanost i svrsishodnost aktivnosti, doprinos aktivnosti razvoju turističke i ugostiteljske privrede i njen značaj sa stanovišta razvoja pojedinih oblika turizma prema programima rada Ministarstva i strateškim dokumentima u turizmu,

2) doprinos projekta razvoju turističkih proizvoda,

3) doprinos poboljšanju i unapređivanju standarda i kvaliteta turističke i ugostiteljske ponude, kao i društvenog socioekonomskog okruženja i

4) stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave.

(7) Ministar donosi rješenje o određivanju iznosa namjenskih sredstava i zaključuje ugovor o finansiranju projekta iz oblasti turizma.

(8) Ugovor o finansiranju projekta iz oblasti turizma sadrži podatke o dodijeljenom finansijskom iznosu, precizno utvrđenu svrhu trošenja budžetskih sredstava, visinu učešća korisnika sredstava u finansiranju projekta iz sopstvenih ili drugih izvora, dinamiku prenosa budžetskih sredstava, obavezu redovnog izvještavanja Ministarstva o namjenskom utrošku sredstava, način kontrole utroška dodijeljenih sredstava, te ostala međusobna prava i obaveze ugovornih strana.

(9) Vlada, na prijedlog Ministarstva, uredbom propisuje uslove i kriterijume za dodjelu sredstava, kao i postupak i način dodjele i korišćenja sredstava, odnosno način kontrole utroška sredstava iz stava 1. ovog člana.

Obaveze korisnika podsticaja

Član 92.

(1) Korisnik podsticaja iz člana 91. stav 2. ovog zakona obavezan je da Ministarstvu blagovremeno dostavi izvještaj o utrošku finansijskih sredstava sa potrebnim dokazima u roku koji je određen ugovorom.

(2) Korisnik podsticaja obavezan je da namjenski utroši dodijeljena sredstva.

(3) Korisnik podsticaja obavezan je da čuva dokumentaciju na osnovu koje su dodijeljena namjenska sredstva Ministarstva najmanje tri godine od dana zaključenja ugovora.

(4) Korisnik podsticaja dužan je da bez odgađanja, u slučaju nastanka okolnosti koje otežavaju ili onemogućavaju realizaciju ugovorenih obaveza, a najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka okolnosti obavijesti Ministarstvo o:

1) odgađanju ili promjeni roka za realizaciju ugovorne obaveze,

2) nastanku okolnosti koje sprečavaju ili odugovlače realizaciju ugovora,

3) statusnim i drugim bitnim organizacionim i kadrovskim promjenama koje mogu uticati na realizaciju ugovorne obaveze,

4) promjeni okvira zadatka ili ciljeva aktivnosti,

5) potrebi za dodatnim podsticajima za realizaciju aktivnosti,

6) namjeri ugovaranja ili podugovaranja i izvođenja određenih aktivnosti i

7) drugim važnijim pitanjima koja se pojave u trenutku realizacije ugovornih odredaba, a koji na određen način mijenjaju projektne aktivnosti ili ugovorene obaveze.

(5) Korisnik podsticaja koji u ugovorenom roku ne dostavi izvještaj sa pratećim dokazima o namjenskom utrošku novčanih sredstava ili dostavi neuređan i nepotpun izvještaj, zloupotrijebi, odnosno nenamjenski utroši sredstva ili ne realizuje projekat, gubi pravo na korišćenje finansijskih sredstava propisanih ovim zakonom, te ima obavezu da vrati dodijeljena sredstva uvećana za zakonsku zateznu kamatu.

GLAVA IX NADZOR

Upravni nadzor

Član 93.

(1) Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove i posebne organizacione jedinice za obavljanje inspekcijskih poslova u gradskoj, odnosno opštinskoj upravi jedinica lokalne samouprave posredstvom tržišnog inspektora, zdravstvenog inspektora, tehničkog inspektora, saobraćajnog inspektora, te urbanističko-građevinskog i ekološkog inspektora.

(3) Tržišni inspektor u postupku inspekcijske kontrole nad primjenom ovog zakona nadležan je da kontroliše registraciju i kategorizaciju turističkog subjekta i turističkog mjesta, obaveze turističkih subjekata iz ovog zakona koje se odnose na ispunjenost ostalih minimalno-tehničkih uslova za rad, isticanje poslovnog imena i radnog vremena, vođenje propisane evidencije, zaključivanje ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o putovanju), ugovora o izvođenju ekskurzije i ostalih ugovora u agencijskom poslovanju, isticanje i pridržavanje objavljenih cijena usluga, izdavanje računa, pribavljanje jemstva i garancije, plan putovanja i uslove za zaposlena lica kod turističkog subjekta.

(4) Zdravstveni inspektor u postupku inspekcijske kontrole nad primjenom ovog zakona vrši nadzor nad sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima u objektima u kojima se obavlja turistička djelatnost, osim u prostorijama u kojima nadzor obavlja inspektor za hranu.

(5) Tehnički inspektor u postupku inspekcijske kontrole nad primjenom ovog zakona nadležan je da kontroliše tehničke propise u pogledu ispravnosti opreme koja se koristi kod turističkih usluga sa sportsko-rekreativnim aktivnostima i kod turističkih usluga turizma na vodi.

(6) Saobraćajni inspektor u postupku inspekcijske kontrole nad primjenom ovog zakona nadležan je da kontroliše ispunjenost saobraćajno-tehničkih uslova prihvatnih i plovnih objekata kod turizma na vodi i plovnih objekata kod turističkih usluga sa sportsko-rekreativnim aktivnostima, kao i ispunjenost uslova propisanih za vozila koja su predmet iznajmljivanja (rentakar).

(7) Urbanističko-građevinski i ekološki inspektor u postupku inspekcijske kontrole nad primjenom ovog zakona nadležan je da kontroliše ispunjenost građevinskih uslova za obavljanje turističke djelatnosti u objektima, zaštitu životne sredine kod turističkih usluga na vodi, usluga sa sportsko-rekreativnim aktivnostima i ostalih turističkih usluga.

Otklanjanje utvrđenih nepravilnosti

Član 94.

(1) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora nad primjenom odredaba ovog zakona ili propisa donesenih za njegovo sprovođenje, tržišni inspektor utvrdi da zakon nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen, odnosno da turistički subjekt nije postupio po obavezama iz ovog zakona, pored opštih ovlašćenja propisanih posebnim zakonom, dužan je da donese rješenje kojim se nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i da odredi rok za njihovo otklanjanje.

(2) Ako nedostaci i nepravilnosti iz stava 1. ovoga člana ugrožavaju zdravlje i život korisnika turističke usluge ili zaposlenog osoblja kod turističkog subjekta, tržišni inspektor će usmenim rješenjem u zapisniku zabraniti obavljanje turističke djelatnosti u objektu u kojem su utvrđeni nedostaci i nepravilnosti, dok se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti ne otklone.

(3) Tržišni inspektor dužan je da donese rješenje o zabrani obavljanja turističke djelatnosti ako se utvrđene nepravilnosti u predviđenom roku ne otklone.

(4) Zabrana iz st. 1. i 2. ovog člana traje do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.

(5) Ako u postupku inspekcijskog nadzora tržišni inspektor utvrdi da je za pružene usluge u turizmu zaračunata ili naplaćena viša cijena od utvrđene, a turistički subjekt odbije da vrati više naplaćeni iznos, rješenjem će narediti davaocu usluge vraćanje više naplaćenog iznosa oštećenom korisniku turističke usluge.

Privremeno zatvaranje objekta

Član 95.

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je ovlašćen i dužan da izrekne mjeru zabrane obavljanja turističke djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti ako:

1) turističku djelatnost obavlja lice koje nije registrovano kod nadležnog suda ili nadležnog organa jedinice lokalne samouprave i

2) agencija obavlja poslove iz člana 22. ovog zakona bez pribavljene licence.

(2) U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je ovlašćen i dužan da privremeno zatvori objekat u kojem se obavlja turistička djelatnost i donese rješenje ako:

1) agencija posluje bez važećeg jemstva, odnosno bez važeće bankovne garancije za izvođenje ekskurzije,

2) agencija prestane da ispunjava ostale uslove na osnovu kojih je izdata licenca ili su nastupile okolnosti koje su razlog za oduzimanje licence,

3) agencija organizuje turističko putovanje bez zaključenog ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o putovanju), ugovora o izvođenju ekskurzije ili ako posreduje u organizaciji turističkog putovanja bez ugovora o subagenturi, odnosno posredničkog ugovora u turizmu,

4) turistički subjekt obavlja poslove agencije ili pruža ostale turističke usluge iz ovog zakona, a objekat, prostorija i prostor u kojima se pružaju usluge ne ispunjavaju propisane opšte minimalno-tehničke uslove za obavljanje turističke djelatnosti,

5) prilikom realizacije turističkog paket-aranžmana ili izleta agencija ne koristi prevozna sredstva u kojima su korisnici turističkih usluga osigurani,

6) kupalište nije opremljeno neophodnim uređajima i opremom ili pružalac usluga na kupalištu nije uradio procjenu rizika i

7) se inspektoru onemogućiti vršenje poslova inspekcijskog nadzora.

(3) U vršenju inspekcijskog nadzora tehnički inspektor je, pored opštih ovlašćenja propisanih posebnim zakonom, ovlašćen i dužan da privremeno zatvori dio objekta u kojem se pružaju turističke usluge sa sportsko-rekreativnim aktivnostima i turističke usluge turizma na vodi i donese rješenje ako nisu ispunjeni uslovi iz tehničkih propisa koji se odnose na ispravnost opreme koja se koristi kod turističkih usluga sa sportsko-rekreativnim aktivnostima i kod turističkih usluga turizma na vodi.

(4) U vršenju inspekcijskog nadzora saobraćajni inspektor je, pored opštih ovlašćenja propisanih posebnim zakonom, ovlašćen i dužan da privremeno zatvori objekat u kojem se pružaju usluge iznajmljivanja vozila i donese rješenje ako se usluge rentakara pružaju bez ispunjenosti uslova iz člana 64. ovog zakona.

(5) U slučaju zatvaranja objekta u kojem se obavlja turistička djelatnost nadležni inspektor iz st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana dužan je da ga zapečati.

(6) O zatvaranju objekta u kojem se obavlja turistička djelatnost, nadležni inspektor iz st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana dužan je da sačini zapisnik i u roku od 48 sati od trenutka zatvaranja objekta donese rješenje protiv koga se može izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana njegovog dostavljanja.

Kontrola ispunjenosti uslova

Član 96.

Ispunjenost uslova iz člana 17. stav 1. ovog zakona provjerava tržišna inspekcija u redovnom inspekcijskom pregledu, a najkasnije u roku koji je propisan zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava i zakonom kojim se uređuje obavljanje zanatsko-preduzetničke djelatnosti.

Primjena zakona i pravo na žalbu

Član 97.

(1) U postupku primjene ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega primjenjuju se pravila opšteg upravnog postupka, odnosno odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Protiv rješenja tržišnog inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana njegovog dostavljanja.

(3) Žalba protiv rješenja inspektora ne odgađa njegovo izvršenje.

GLAVA X

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

(novčana kazna od 2.000 KM do 10.000 KM, novčana kazna od 1.000 KM do 5.000 KM, novčana kazna od 1.500 KM do 7.500 KM)

Član 98.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj turistički subjekt kao privredno društvo ako:

1) obavlja poslove agencije, a ne obezbijedi jemstvo iz člana 34. st. 1. i 2. ovog zakona,
2) kao agencija organizuje grupna školska putovanja, a ne obezbijedi bankovnu garanciju iz člana 35. stav 1. ovog zakona i

3) obavlja djelatnost agencije bez pribavljene licence iz člana 37. stav 1. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik novčanom kaznom od 1.500 KM do 7.500 KM.

Prekršaji

(novčana kazna od 1.500 KM do 7.500 KM, novčana kazna od 1.000 KM do 5.000 KM, novčana kazna od 800 KM do 4.000 KM)

Član 99.

(1) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 7.500 KM kazniće se za prekršaj turistički subjekt kao privredno društvo ako:

- 1) obavlja djelatnost bez rješenja nadležnog organa iz člana 17. st. 2 i 3. ovog zakona,
  - 2) obavlja poslove agencije bez ispunjenosti uslova u pogledu prostora, uređaja i opreme iz člana 23. ovog zakona,
  - 3) kao agencija posluje bez zaključenog ugovora iz člana 29. ovog zakona,
  - 4) posjeduje licencu Ministarstva za obavljanje poslova iz člana 33. stav 2. ovog zakona, a ne bavi se organizacijom i sprovođenjem sopstvenih turističkih paket-aranžmana ili izleta na području Republike, odnosno Bosne i Hercegovine, odnosno ne obavlja poslove koji se odnose isključivo na receptivni ili domaći turizam i
  - 5) obavlja poslove agencije, a jemstvo ne posjeduje u periodu trajanja licence iz člana 34. stav 4. ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

Prekršaji

(novčana kazna od 1.000 KM do 5.000 KM, novčana kazna od 800 KM do 4.000 KM, novčana kazna od 600 KM do 3.000 KM)

Član 100.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj turistički subjekt kao privredno društvo ako:
- 1) obavlja poslove agencije suprotno odredbama člana 22. ovog zakona,
  - 2) dnevno ne vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja (član 25. tačka 10),
  - 3) ne objavi uslove, sadržaj i cijenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i ne pridržava se tih uslova, sadržaja i cijena (član 25. stav 1. tačka 18),
  - 4) ne donese opšte uslove putovanja i program putovanja u skladu sa čl. 26. i 27. Zakona, a u vezi sa članom 25. stav 1. tačka 1) ovog zakona,
  - 5) obavlja poslove agencije suprotno odredbama čl. 24. i 32. ovog zakona,
  - 6) posreduje u organizaciji turističkog putovanja bez zaključenog ugovora o subagenturi, odnosno posredničkog ugovora iz člana 30. ovog zakona,
  - 7) pruža turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a prije nego što počne sa pružanjem usluga, posebnom informacijom u pisanoj formi, te usmeno ne upozna korisnika turističkih usluga sa vrstama rizika prilikom sprovođenja turističkih usluga iz člana 58. stav 1. ovog zakona i ne osigura korisnike turističkih usluga od posljedica nesrećnog slučaja (član 59. t. 2) i 3),
  - 8) pruža turističke usluge iz čl. 58. i 62. ovog zakona, a ne ispunjava uslove u pogledu poslovnih prostorija, uređaja i opreme,
  - 9) pruža usluge u turizmu na divljim vodama ili turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a nema zaposlena lica sa odgovorajućom licencom iz člana 58. stav 3. ovog zakona i
  - 10) pruža turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a ne održava opremu u tehnički ispravnom stanju u skladu sa članom 59. tačka 1) ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 600 KM do 3.000 KM.
- (3) Za prekršaje iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM.

Prekršaji

**(novčana kazna od 800 KM do 4.000 KM, novčana kazna od 500 KM do 2.500 KM,
novčana kazna od 400 KM do 2.000 KM)**

Član 101.

(1) Novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM kazniće se za prekršaj turistički subjekt kao privredno društvo ako:

1) posluje suprotno propisanim obavezama iz člana 16. stav 3. ovog zakona,
2) obavlja poslove agencije, a ne naznači poslovno ime iz člana 21. ovog zakona,
3) obavlja poslove agencije i pruža usluge posredstvom interneta suprotno odredbama člana 23. st. 4. i 5. ovog zakona,

4) korisnika turističke usluge ne upozna sa sadržajem jemstva (član 25. stav 1. tačka 3),
5) se ne pridržava utvrđenih cijena i sadržaja pojedinačnih (viziranje, rezervacije, izleti ostalo) usluga, te svih uslova navedenih u opštim uslovima putovanja, programu putovanja i ugovoru (član 25. stav 1. tačka 4),

6) ne nudi i ne prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je povjerio izvršenje usluga iz tog programa putovanja (član 25. stav 1. tačka 5),

7) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mjestu poslovanja u kom obavlja djelatnost na vidnom mjestu ne istakne licencu u skladu sa članom 25. stav 1. tačka 11) ovog zakona,

8) ne ponudi korisniku turističke usluge osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja, povrede, smrti, oštećenja ili gubitka prtljaga, dobrovoljno zdravstveno osiguranje za vrijeme putovanja i boravka u inostranstvu, te osiguranje od otkaza putovanja (član 25. stav 1. tačka 12),

9) ne angažuje tokom putovanja na jeziku grupe za koju se aranžman realizuje najmanje jednog turističkog vodiča ili turističkog pratioca za grupu od deset do 50 korisnika turističkih usluga, te najmanje jednog na svakih sljedećih 50 korisnika turističkih usluga, odnosno najmanje jednog turističkog vodiča ili turističkog pratioca na svaki dvospratni autobus (engl. double decker) u skladu sa članom 25. stav 1. tačka 13) ovog zakona,

10) obavlja poslove agencije, a angažuje neovlašćenog turističkog vodiča, turističkog pratioca ili turističkog animatora koji ne ispunjava uslove iz zakona (član 25. stav 1. tačka 14),

11) kao poslovnu tajnu ne čuva podatke o korisniku turističke usluge ili ih dostavi drugom licu bez korisnikovog izričitog odobrenja (član 25. stav 1. tačka 16),

12) svaku promjenu registrovanog podatka o sjedištu, poslovnoj jedinici, odnosno izdvojenoj poslovnoj prostoriji ne prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promjene (član 25. stav 1. tačka 17),

13) u reklamnim i promotivnim materijalima, kao i u svim poslovnim dokumentima vidljivo ne naznači poslovno ime i sjedište, te identifikacioni broj (član 25. stav 1. tačka 19),

14) obavlja poslove agencije, a sadržaj utvrđenih opštih uslova putovanja i programa putovanja ne usaglasi sa članom 26. stav 2. i članom 27. stav 1. ovog zakona,

15) opšte uslove putovanja ne stavi na raspolaganje korisnicima turističkih usluga 26. stav 3. ovog zakona,

16) program putovanja ne uruči korisniku turističke usluge neposredno ili elektronskim putem prije zaključivanja ugovora o turističkom paket-aranžmanu (ugovor o organizaciji putovanja), (član 28. stav 1),

17) se uz ugovor ne priloži spisak korisnika usluga grupnog putovanja ovjeren od odgovornog lica vaspitno-obrazovne ustanove i ne pribavi pismena saglasnost roditelja, odnosno staratelja svih korisnika usluga grupnog putovanja (član 29. st. 5. i 6),

18) ugovori nisu sačinjeni na jednom od jezika konstitutivnih naroda u BiH (član 29. stav 7) i ne obezbijedi prevod ugovora koji je ovjeren od ovlašćenog lica u slučaju iz člana 29. stav 8. ovog zakona,

19) u programu putovanja i u ugovoru zaključenim sa korisnikom turističke usluge ne naznači svojstvo u kome nastupa, navede poslovno ime i broj licence agencije u svojstvu organizatora turističkog putovanja, kao i korisniku turističke usluge ne stavi na raspolaganje program i opšte uslove agencije u svojstvu organizatora turističkog putovanja u pisanoj formi (član 30. stav 2),

20) prodaje ili nudi na prodaju turistički paket-aranžman ili izlet druge agencije, a ne prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i agencija u svojstvu organizatora putovanja (član 30. stav 3),

21) obavlja poslove agencije, a ne ispunjava uslove u pogledu kadrovske osposobljenosti iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona,

22) pruža turističke usluge suprotno odredbama člana 51. st. 3. i 4, čl. 52, 53. i 54. ovog zakona,

23) pruža turističke usluge na vodama suprotno odredbama čl. 55. i 57. ovog zakona,

24) pruža turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a korisnike turističkih usluga ne upozna sa osiguranim slučajevima iz člana 59. tačka 4) ovog zakona,

25) pruža usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti suprotno odredbama člana 60. stav 1. ovog zakona,

26) postupi suprotno odredbama člana 60. st. 3, 4. i 5. ovog zakona,

27) pruža turističke usluge na kupalištu i ostale turističke usluge suprotno odredbama člana 62. stav 3. ovog zakona,

28) obavlja djelatnost iznajmljivanja vozila, a ne ispunjava uslove iz čl. 63. i 64. ovog zakona i

29) vrši iznajmljivanje vozila suprotno odredbama člana 63. stav 3. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 400 KM do 2.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM.

Prekršaji

**(novčana kazna od 1.500 KM do 7.500 KM, novčana kazna od 800 KM do 4.000 KM,
novčana kazna od 600 KM do 3.000 KM)**

Član 102.

(1) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 7.500 KM kazniće se turistička organizacija ako:

1) nenamjenski utroši sredstva iz člana 67. t. 1) i 2) ovog zakona (član 73. stav 1) i

2) postupi suprotno odredbama člana 86. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM kazniće se turistička organizacija ako:

1) donese program polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča iz člana 43. stav 6. ovog zakona, bez prethodno pribavljene saglasnosti (član 44. stav 4),

2) ne donese program rada i finansijski plan najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu godinu (član 72. stav 5),

3) ne donese izvještaj o poslovanju sa finansijskim izvještajem o poslovanju u roku propisanom članom 73. st. 2. i 3. ovog zakona,

4) ne dostavi TORS-u program rada i izvještaj o poslovanju sa finansijskim izvještajem u skladu sa članom 72. stav 4. i članom 73. stav 4. ovog zakona i

5) postupi suprotno odredbama člana 77. stav 6. ovog zakona i ne dostavi izvještaj Ministarstvu u roku iz člana 77. stav 7. ovog zakona.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u turističkoj organizaciji novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM, a za prekršaj iz stava 2. ovog člana novčanom kaznom od 600 KM do 3.000 KM.

Prekršaji

(novčana kazna od 500 KM do 2.500 KM, novčana kazna od 400 KM do 2.000 KM)

Član 103.

(1) Novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM kazniće se turističke organizacije iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona ako:

1) ne planiraju svoje promotivne aktivnosti u godišnjem programu rada u skladu sa Planom promocije (član 8. stav 5) i

2) program rada, finansijski plan ili izvještaj o poslovanju ne sadrži podatke iz člana 72. st. 2. i 3. i člana 73. stav 5. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 400 KM do 2.000 KM kazniće se odgovorno lice u turističkoj organizaciji iz člana 69. t. 2) i 3) ovog zakona.

Prekršaji

(novčana kazna od 1.500 KM do 7.500 KM, novčana kazna od 800 KM do 4.000 KM, novčana kazna od 600 KM do 3.000 KM, novčana kazna od 400 KM do 2.000 KM)

Član 104.

(1) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 7.500 KM kazniće se pravno lice ako:

1) pruža usluge u turizmu na divljim vodama ili turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a nema zaposlena lica sa odgovorajućom licencom iz člana 58. stav 3. ovog zakona i

2) pruža turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a ne održava opremu u tehnički ispravnom stanju u skladu sa članom 59. tačka 1) ovog zakona i ako prije nego što počne sa pružanjem usluga, posebnom informacijom u pisanoj formi, te usmeno ne upozna korisnika turističkih usluga sa vrstama rizika prilikom sprovođenja turističkih usluga iz člana 58. stav 1. ovog zakona i ne osigura korisnike turističkih usluga od posljedica nesrećnog slučaja (član 59. t. 2) i 3).

(2) Novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM kazniće se pravno lice ako:

1) prije zaključivanja ugovora o organizaciji ekskurzije ne pribavi pismenu saglasnost roditelja, odnosno staratelja svih korisnika usluga grupnog putovanja (član 29. stav 6),

2) za vrijeme organizacije putovanja ne koristi isključivo usluge prevoznika i prevozna sredstva u kojima su putnici i prtljag osigurani (član 41. stav 3),

3) posreduje u pružanju usluga turističkog vodiča, a korisniku usluge ne izda račun (član 46. stav 5),

4) pruža turističke usluge suprotno odredbama člana 51. st. 3. i 4, čl. 52, 53. i 54. ovog zakona,

5) pruža turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a korisnike turističkih usluga ne upozna sa osiguranim slučajevima u skladu sa članom 59. tačka 4) ovog zakona i

6) pruža usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti suprotno odredbama člana 60. st. 1, 3, 4. i 5. ovog zakona.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 600 do 3.000 KM, a za prekršaj iz stava 2. ovog člana novčanom kaznom od 400 KM do 2.000 KM.

Prekršaji
(Novčana kazna od 500 KM do 2.500 KM)
Član 105.

Novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM kazniće se fizičko lice ako:

- 1) pruža usluge turističkog vodiča i turističkog pratioca, a ne ispunjava uslove iz člana 43. stav 1, člana 44. stav 1, člana 45. stav 2, člana 46. stav 1. i člana 49. stav 1. ovog zakona,
- 2) pruža usluge turističkog vodiča bez zaključenog ugovora o djelu ili drugog ugovora iz člana 46. stav 4. ovog zakona,
- 3) postupi suprotno od odredaba člana 48. st. 6. i 7. i člana 50. stav 1. ovog zakona i
- 4) u svojstvu stručnog lica pruža usluge u turizmu na divljim vodama ili turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne aktivnosti, a ne postupi po obavezi iz člana 61. stav 1. t. 1), 2), 4), 6) i 7) ovog zakona.

Prekršaji
(novčana kazna od 300 KM do 1.500 KM)
Član 106.

Novčanom kaznom od 300 KM do 1.500 KM kazniće se fizičko lice ako:

- 1) postupi suprotno odredbama člana 44. stav 2, člana 47. i člana 48. stav 1. ovog zakona,
- 2) pruža usluge turističkog vodiča a ne posjeduje legitimacije i oznake i ako kod sebe nema rješenje nadležnog organa za pružanje usluga ukoliko poslove obavlja u svojstvu preduzetnika ili ugovor o djelu, odnosno drugi ugovor (član 50. st. 2. i 3) i
- 3) postupi suprotno odredbama člana 60. stav 5. ovog zakona.

Zaštitna mjera
Član 107.

(1) Za učinjene prekršaje iz člana 98. ovog zakona koji su ponovno počinjeni od istog turističkog subjekta u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti rješenja o prekršaju, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mjera zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju od 90 dana do šest mjeseci.

(2) Za učinjene prekršaje iz čl. 99. i 100. ovog zakona koji su ponovno počinjeni od istog turističkog subjekta u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti rješenja o prekršaju, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mjera zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do 90 dana.

GLAVA XI
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje poslovanja turističkih subjekata
Član 108.

Turistički subjekti uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 115. ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Usklađivanje poslovanja agencija

Član 109.

(1) Turističke agencije, organizatori turističkog putovanja (tur-operatori) koji na dan stupanja na snagu ovog zakona posjeduju važeću licencu Ministarstva nastavljaju sa obavljanjem poslova agencije do okončanja postupka revizije.

(2) Turističke agencije, organizatori turističkog putovanja (tur-operatori) koji na dan stupanja na snagu ovog zakona posjeduju važeću licencu Ministarstva koja je izdata primjenom člana 31. Zakona o turizmu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/11 i 67/13) dužni su da Ministarstvu dostave bankovnu garanciju ili polis osiguranja sa limitom odgovornosti i osiguranim slučajevima iz člana 34. st. 1. i 3. ovog zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(3) Turističke agencije, organizatori turističkog putovanja (tur-operatori) koji na dan stupanja na snagu ovog zakona posjeduju važeću licencu Ministarstva, koja je izdata primjenom člana 32. Zakona o turizmu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/11 i 67/13) dužni su da Ministarstvu dostave bankovnu garanciju ili polis osiguranja sa limitom odgovornosti i osiguranim slučajevima iz člana 34. st. 2. i 3. ovog zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Turističke agencije subagenti – posrednici u organizaciji turističkih putovanja koji na dan stupanja na snagu ovog zakona posjeduju rješenje nadležnog organa, a obavljaju subagentske poslove posredovanja u turizmu, dužni su da u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvu podnesu zahtjev za izdavanje licence u skladu sa članom 35. ovog zakona, u suprotnom prestaju sa radom kao posrednici u organizaciji turističkih putovanja.

Usklađivanje obaveza turističkih organizacija

Član 110.

Lica koja su prije stupanja na snagu ovog zakona imenovana i postavljena na mjesto direktora i članova Upravnog odbora turističkih organizacija, nastavljaju sa obavljanjem svojih dužnosti do isteka mandata.

Lokalni turistički vodiči – prethodno položen ispit

Član 111.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona položila ispit za sticanje zvanja lokalnog turističkog vodiča za područje jedinice lokalne samouprave mogu da pružaju usluge turističkog vodiča na području svih jedinica lokalne samouprave za koje se po ovom zakonu osniva međuopštinska turistička organizacija u zavisnosti od pripadnosti jedinice lokalne samouprave za koju je lice položilo ispit na području iz člana 84. ovog zakona.

Zamjena turističke signalizacije

Član 112.

Zamjena, odnosno postavljanje turističke signalizacije postavljene po ranije važećim propisima izvršiće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 113.

Postupci započeti prema propisima važećim do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tim propisima.

Podzakonski akt – uredba

Član 114.

Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Uredbu o uslovima i kriterijumima za dodjelu sredstava, kao i o postupku i načinu dodjele i korišćenja sredstava, odnosno načinu kontrole utroška namjenskih sredstava za razvoj turizma.

Podzakonski akt – pravilnik

Član 115.

Ministar u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi sljedeće podzakonske akte:

- 1) Pravilnik o uslovima za proglašavanje turističkog mjesta (član 13. stav 3),
- 2) Pravilnik o uslovima za opremanje poslovnog prostora agencije (član 23. stav 6),
- 3) Pravilnik o obliku i sadržaju ugovora o organizaciji ekskurzije (član 29. stav 9),
- 4) Pravilnik o obliku i sadržaju identifikacionog koda agencije (član 38. stav 12),
- 5) Pravilnik o:
  1. programu i načinu polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja turističkog vodiča za područje Republike,
  2. sadržaju i načinu vođenja evidencije lica koja su položila ispit za turističkog vodiča i sadržaj uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja turističkog vodiča i
  3. obliku i sadržaju legitimacije i oznake turističkog vodiča (član 44. stav 3. t. 1), 2) i 3),
- 6) Pravilnik o minimalno-tehničkim uslovima za obavljanje raftinga kao turističke usluge sa sportsko-rekreativnim aktivnostima (član 58. stav 4),
- 7) Pravilnik o uslovima za pružanje usluga na kupalištima i bazenima, sadržaju kupališnog reda, pravila korišćenja kupališta, odnosno bazena i procjeni rizika (član 62. stav 4),
- 8) Pravilnik o sadržaju i načinu isticanja turističke signalizacije (član 88. stav 4) i
- 9) Pravilnik o sadržaju, izgledu i načinu vođenja evidencije u turizmu (član 90. stav 4).

Podzakonski akti – primjena

Član 116.

Do donošenja podzakonskih akata utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o turizmu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/11 i 67/13), osim ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja postojećeg Zakona

Član 117.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o turizmu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/11 i 67/13).

Stupanje na snagu Zakona

Član 118.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 02/1-021- /17
Datum: 27. april 2017. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

